

TÜYAP YÖNETİM SİSTEMİ DESTEK DÖKÜMANLARI
FUAR KATILIMCILARI, KİRACILAR VE ALT YÜKLENİCİLER İÇİN
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KILAVUZU

ÖNSÖZ

Kuruluşumuzda, “ÖNCE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ” ilkesi geçerlidir.

Temel hedefimiz, kanunların bizlere ve sizlere yüklediği yasal şartlara uyarak, fuar alanında çalışanların karşı karşıya olduğu riskleri kontrol altına almak, iş kazası ve meslek hastalıklarını önlemek ve bu konularda gerekli her türlü çabayı göstermektir.

Bunu yaparken; fuar alanlarımızdaki müşteri, yüklenici, kiracı, taşeron ve onların personeli ile ziyaretçilerimizin de sağlık ve güvenliklerini gözetmemiz gerekmektedir.

Elinizdeki bu kılavuz, fuar alanı içindeki tüm çalışanların uyması gereken iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili temel kuralları açıklamak amacıyla hazırlanmış ve TÜYAP İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ talimatında belirtilen hususlar dikkate alınarak düzenlenmiştir.

Dolayısıyla;

Fuara katılan firmaların yöneticileri ve stant uygulama sorumluları, kendi personeli ve alt yüklenicilerini iş kazalarına ve meslek hastalıklarına karşı korumak için, yasal şartlarda ve bu el kitabında belirtilen hususları yerine getirmek; çalışanlarını tehlikelere karşı uyarmak; gerekli tüm tedbirleri almak; eğitmek ve kontrol etmek; gerekli tüm araç ve gereçleri bulundurmak ve kullanılmakla yükümlüdür.

Tüyap Fuarcılık Grubu Şirketleri Alanlarında çalışan tüm kiracı ve katılımcıların personeli ve alt-yüklenicilerinin personeli, yasal şartlara ve aşağıda belirtilen kurallara uymakla yükümlüdür.

Çalışma sırasında işe uygun Kişisel Koruyucu, Donanım ve Ekipmanlar eksiksiz kullanılmalıdır.

Bütün katılımcılarımıza ve stant uygulayıcılarına faydalı olması dileğiyle kazasız, hastaliksız, huzurlu ve verimli çalışmalar dilerim.

Aralık 2015

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

BÜLENT ÜNAL

İÇİNDEKİLER

1.	AMAÇ, KAPSAM, UYGULAMA VE TANIMLAR.....	3
1.1	AMAÇ.....	3
1.2	KAPSAM.....	3
1.3	UYGULAMA.....	3
1.4	TANIMLAR.....	3
2.	TÜYAP FUAR ALANLARINDA UYULMASI GEREKEN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KURALLARI.....	3
2.1	GENEL KURALLAR.....	3
2.2	ELEKTRİK İŞLERİ.....	4
2.3	ACİL DURUMLAR.....	6
2.4	İLK YARDIM MÜDAHALESİ.....	7
2.5	YANGIN GÜVENLİĞİ.....	8
2.6	GIDA GÜVENLİĞİ.....	9
2.7	KALDIRMA.....	10
2.8	ELLE TAŞIMA.....	11
2.9	GECE ÇALIŞMASI.....	12
2.10	KİŞİSEL KORUYUCU EKİPMANLAR.....	12
2.11	ASKILI İŞLER.....	12
2.12	STANT PLANININ KONTROLÜ VE STANTLARIN KURULMASI.....	12
2.13	ARAÇ HAREKETLERİ.....	15
2.14	ATIK VE KORİDOR YÖNETİMİ.....	16
2.15	STANTLARDA SU KULLANIMI.....	16
2.16	YÜKSEKTE ÇALIŞMA.....	16
2.17	EL ALETLERİ VE TAKIMLAR.....	17
2.18	İLGİLİ YÖNETMELİKLER.....	17
EK:1	Toplanma Merkezleri Krokisi İstanbul.....	19
EK:2	Toplanma Merkezleri Krokisi Adana.....	20
EK:3	Toplanma Merkezleri Krokisi Bursa.....	21
EK:4	Toplanma Merkezleri Krokisi Diyarbakır.....	22
EK:5	Toplanma Merkezleri Krokisi Erzurum.....	23
EK:6	Toplanma Merkezleri Krokisi Eskişehir.....	24
EK:7	Toplanma Merkezleri Krokisi Kayseri.....	25
EK:8	Toplanma Merkezleri Krokisi Konya.....	26
EK:9	Toplanma Merkezleri Krokisi Samsun.....	27
EK:10	Jeneratör Kullanımı Talep Formu.....	28
EK:11	Üçüncü Şahıs Mali Mesuliyet Sigorta Örneği.....	29
EK:12	Pişirme ve Tadım Formu.....	30
EK:13	İş Sağlığı ve Güvenliği Taahhütnamesi.....	31-32

1. AMAÇ, KAPSAM, UYGULAMA VE TANIMLAR

1.1 AMAÇ

20 Haziran 2012 tarihinde kabul edilen ve 30 Haziran 2012 tarihinde resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gereğince, TÜYAP Fuarcılık Grubu Şirketleri alanlarında fuar düzenleyenler, katılımcılar, kiracılar, alt yükleniciler ve çalışanlar bu kanunun gereklerine uymakla yükümlü hale gelmişlerdir. Bu kılavuz, İş Sağlığı ve Güvenliği çalışmalarını kapsayan, fuar alanındaki tüm çalışanların sağlığını ve güvenliğini koruma amacı ile yapılan tüm çalışmalarını içermektedir.

1.2 KAPSAM

Bu kılavuzdaki kurallar, TÜYAP İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ talimatına bağlı olarak, TÜYAP Fuarcılık Grubu Şirketleri alanlarında fuar düzenleyenleri, kiracıları, katılımcıları, alt yüklenicileri ve çalışanları kapsamaktadır.

1.3 UYGULAMA

Bu kılavuzda yer alan esasların uygulanmasının takip ve kontrol esaslarından TÜYAP Tesis İşletme Grubu, Teknik Ofis, İş Güvenliği Birimi, İdari İşler/Güvenlik ve ilgili Satış Grubu sorumludur. Bu birimler fuar alanında fuar düzenleyen, kiracı, katılımcı, alt yüklenici ve onların çalışanlarının ilgili esaslara uymaması durumunda yaptıkları çalışmayı durdurma yetkisine sahiptir. Çalışmanın durmasından dolayı ortaya çıkabilecek tüm zarar ve ziyan fuar düzenleyen, kiracı, katılımcı ve alt yüklenicilere aittir.

1.4 TANIMLAR

İşveren: Çalışan istihdam eden gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar. İşveren adına hareket eden, işin ve işyerinin yönetiminde görev alan işveren vekilleri işveren sayılır.

Çalışan: Kendi özel kanunlarındaki statülerine bakılmaksızın kamu veya özel işyerlerinde istihdam edilen gerçek kişi.

İşyeri: İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile çalışanın birlikte örgütlendiği birim.

İş ilişkisi: İşveren ile çalışan ve/veya İşveren ile Katılımcı/Kiracı arasında kurulan ilişki.

Risk değerlendirmesi: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmalar.

Yetkin kişi: Mevcut yürürlükteki kanunlar ve mevzuatlar ile belirlenmiş ve yetkilendirilmiş eğitim kurumlarından, mesleki eğitimi alıp, tamamlayan ve bu eğitimi onaylanarak işin yapılması için gereken bilgi, beceri ve yetkinliğe sahip işin ehli kişi.

Organizatör/Kiracı: Fuar alanı içinde adı geçen fuarı düzenleyici firma/tüzel kişi. Organizatör fuar alanı yönetimine, fuarla ilgili kendi adına yetkili olacak kişiyi bildirmekle yükümlüdür.

2. TÜYAP FUAR ALANLARINDA UYULMASI GEREKEN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KURALLARI

2.1 GENEL KURALLAR

Katılımcılar, organizatöre ve fuar alanı yönetimine tüm stant ekipmanı ve stant yeri için serbest erişim hakkı vermekle yükümlüdür.

Fuar alanında çalışırken;

- Önce sağlığını ve güvenliğini düşününüz.
- Yazılı/sözlü talimatlara ve eğitimlere göre çalışınız.
- Bu kılavuzda belirtilen İSG kurallarını ve uyarılarını dikkatli okuyunuz ve uygulayınız.
- Bilmediğiniz, eğitiminizi almadığınız ve yetkili olmadığınız işlere müdahale etmeyiniz.
- İşinizi doğru yapın ve kullandığınız ekipmanlara zarar vermeyiniz.
- Çalışmakta olan ekipmanlara asla müdahale etmeyiniz.
- Ekipmanların koruyucu donanımlarını keyfi olarak yerlerinden çıkarmayınız.
- Arızalı ekipmanları kullanmayınız ve bunları ilgililerine bildirin.
- Çalışırken size verilen baret, maske, emniyet kemeri ve eldiven gibi kişisel koruyucuları mutlaka kullanınız.
- İş bitiminden sonra kişisel koruyucuları muhafaza altına alınız.
- Davranışlarınızdan dolayı fuar alanına, diğer katılımcı firma ve çalışanlarına zarar vermeyiniz.
- Fuar alanında kendinize ve etrafınıza zarar verecek şekilde şakalaşmayınız.
- Gördüğünüz önemli bir tehlikeyi, yangını veya iş kazasını derhal Güvenlik, İş Güvenliği Birimi ve Teknik Ofis'e bildirin.
- Fuar alanında sigara içmek yasaktır. Sigara içtiği tespit edilen kişi güvenlik eşliğinde fuar alanından uzaklaştırılacaktır.
- Girilmesi yasaklanan yerlere asla girmeyiniz.
- Çalışma sırasında size tehlike yaratacak alkol, uyuşturucu vb. maddeler kullanmayınız.
- Yangın söndürücü ve acil çıkış kapılarının önünü her zaman boş tutun ve bu tür yerlere ve merdivenlere malzeme bırakmayınız.
- Yangın söndürücü ve ilk yardım malzemesi gibi donanımların yerlerini değiştirmeyiniz.
- Merdivenlerden inip çıkarken bir elinizle korkuluğu tutunuz.
- Fuar alanındaki kurallara eksiksiz uyunuz.
- Fuar alanında drone uçurmak kesinlikle yasaktır.

v) Her zaman stant alanınızı ve çevresini düzenli ve temiz tutunuz.

w) Yere yağ ve benzeri bir madde döküldüğünde kaymayı ve kirlenmeyi önlemek için derhal temizleyiniz.

x) Fuar alanında tesisat kapaklarına sadece TÜYAP yetkili personeli tarafından müdahale edileceğini unutmayınız.

z) Fuar alanında yürürken, halıların altında bulunan tesisat yükseltilerine ve kapaklarına dikkat ediniz.

2.2 ELEKTRİK İŞLERİ

TESİS İLE İLGİLİ

- Yüksek Gerilim ile ilgili bölgelere girmeye çalışmayınız.
- Jeneratör bölgelerine girmeye çalışmayınız.
- Size gösterilen çalışma prizleri dışında enerji almayınız, çalışma prizlerine herhangi bir müdahalede bulunmayınız.
- Uyarı işaretlerine mutlaka uyunuz.
- Stant ana besleme hattına enerji verilmesi için mutlaka Teknik Ofis'e talepte bulunarak talebinizi onaylatınız.
- Asla kendi başınıza panolardan izinsiz elektrik almaya çalışmayınız. Enerjiniz, stant tesisatınız kontrol edildikten sonra TÜYAP Elektrik Grubu tarafından açılacaktır.

STANTLARLA İLGİLİ

a) Stantların elektrik enerjilerinin verilmesine ilişkin onay ve kurulum şartları:

• Stantlarda, stant içi elektrik tesisatı, stant alanını kiralayanların alt yüklenicileri tarafından yapılmaktadır. Stant içindeki bütün elektrik işleri, yürürlükteki kanunlara ve yönetmeliklere uygun olarak yapılacaktır. Stant bağlantılarını yapacak katılımcı/dekoratör firmanın elektrikçilerinin aşağıda belirtilen yeterlilikleri sağlaması gerekmektedir. (2.18 İlgili Yönetmelikler) bölümüne bakınız.

- 1250 kW üzeri Elektrik Mühendisi
- 500 kW - 1250 kW arası Elektrik Teknik Lise veya MYO
- 500 kW'a kadar Elektrik Meslek Lisesi

Bu şartları sağlayan yetkin elektrikçiler fuar alanı stant elektrik denetim uygunluk formuna standın elektriğinin açılması için imza atmaya yetkilidir. Yetkin elektrikçiler ile ilgili şartlara İSG Portalda bulunan <http://10.10.1.40/ISG/admin/Login.php> adresinden ulaşabilirsiniz.

• Fuar katılımcıları, stantlarında bulunan tüm ekipman için elektrik bağlantı talebini, hat yükleriyle birlikte fuar başlama tarihine aksi bildirilmedikçe en az 2 hafta kala Teknik Ofise bildirmelidir. (TÜYAP Katılımcı Portalı <http://forms.tuyap.com.tr/MYTUYAP/S/KatilimciFormlari/login.php>) Son anda gelen taleplerin mevcut şartlar nedeniyle gecikmesi veya gerçekleştirilememesi durumunda TÜYAP yetkilileri ve/veya organizatör firma sorumluluk kabul etmeyecektir.

• Stantlar için elektrik bağlantı hat gücü 10kW altında farklı bağlantı hattına bölünemez. Bununla ilgili kısıtlama ve şartlara TÜYAP Katılımcı Portal da bulunan <http://forms.tuyap.com.tr/MYTUYAP/S/KatilimciFormlari/login.php> adresinden ulaşabilirsiniz.

• TÜYAP yetkilileri ve/veya organizatör firma elektrik güvenliği şartlarına uygun olmayan tesisat veya malzeme nedeniyle güvenli bulmadığı bir standda bilgi vererek, elektrik vermeme veya verilen elektriği yine bilgi vererek kesme hakkını saklı tutar. Ancak acil durumlarda bilgi verilmeden de elektrik kesilebilir.

b) Stant içi elektrik devrelerinin korunması:

Devreler, aşırı yüklenme, kısa devre veya topraklama hatasına karşı yeterince güçlü sigorta veya devre kesicilerle korunmalıdır. Çalıştıkları zaman tehlikeli durumların artmasına neden olabilecek elektrik motorlarının ve makinelerinin standda kullanılması durumunda, bunların yakınına Makinalarda güvenlik -makinaların elektrik donanımı (TR EN 60204-1) standardına uygun olarak devre kesici cihaz/koruma rölesi monte edilmeli ve elektriksel devre kesici düzenekleri ile devre korunmalıdır. Stant içinde sergilenecek makine ya da motor besleme/sürücü/yol verme panolarında termomanyetik koruyucu anahtar olmalıdır. Koruyucu önlemi olmayan herhangi bir makine/motor veya cihazın elektrik sistemlerinden kaynaklanacak ve mal veya kişilere gelebilecek her türlü zarar katılımcı firma sorumluluğundadır. TÜYAP Teknik Ekibi bu nedenle oluşabilecek zarar ve hasardan sorumlu değildir.

c) Stantlarda bulunan tesisat panoları:

- Stantların elektrik enerjilerinin verilmesine ilişkin onay ve kurulum şartları yönetmeliklere uygun olmalı ve mutlaka artık akım rölesiyle korunmalıdır.
- Bütün elektrik devreleri yeterince yalıtılmış ve topraklanma hatlarına bağlanmış olmalıdır.
- Elektrik panolarında ikaz uyarı işaret levhası bulunmalıdır.
- Metal elektrik panolarında pano kapağı toprak hattı bağlantısı yapılmalıdır.
- Sigorta panoları yerden 1,5 metre yüksekte olmalıdır.
- Elektrik gücü kW değerinin eksik bildirilmesi, elektrik panosu getirilmemesi, topraklama tesisatının yapılmaması veya bağlantıların güvenli şekilde hazır edilmemesi durumunda stantlara elektrik verilmeyeceğini önemle bildiririz.
- Tek fazlı devreler, 10A veya 16A çıkışlara enerji veriyorlarsa maksimum 16A iki-pinli (Kutuplu) RCD anahtarlar ile merkeze doğru korunmalıdır.
- Aydınlatma devrelerinin tek fazlı beslenmesi ve maksimum 10A Sigorta ve iki-pinli (Kutuplu) 0.03A kaçak akım rölesi ile korunması gerekir.
- Üç fazlı kullanıcılar için dağıtım devrelerinin, uygun kapasitede dört pinli (kutuplu) 0.03A değeri olan kaçak akım rölesi ile korunması gerekir.

- Üç fazlı kullanıcılar için eğer dağıtım hatlarında tali kaçak akım kullanıyor ise ana şalter çıkışında uygun selektif (seçicilik) tipte dört pinli (kutuplu) 0.3A değeri olan kaçak akım rölesi ile korunması gerekir.
  - Panolar içerisinde kullanılacak kablolar NYAF kablo olmalıdır.
  - Panolarda can ve mal güvenliği için, tüm kablo damarları açıkta kalmayacak şekilde yüksük ve pabuçlu olacaktır.
  - Şalt ekipmanlarına bağlanacak kabloların yüksük ve pabuçları çok iyi sıkılmalıdır. Kablo yüksüklerinde boşluk meydana gelmemelidir.
  - Pano içerisinde bulunacak şalt ekipmanlarının akım taşıma kapasiteleri dikkate alınmalı ve akım taşıma kapasitelerine mutlak suretle uyulmalıdır.
  - Pano içerisindeki nötr ve toprak baraları pano boyunca devam etmelidir. Nötr barası izolatörlerle, toprak barası ise gövdeye montaj edilmelidir.
  - Pano içindeki her devrenin bağlı olduğu yükü hangi noktaları beslediğini gösteren etiketleme bulunmalıdır.
- Panolar ve şartnameler ile ilgili teknik dokümanlara İSG Portalda bulunan <http://10.10.1.40/ISG/admin/Login.php> adresinden ulaşabilirsiniz.

d) Yalıtım, Kablo Koruması ve Montaj Usulleri:

- Kullanılan kablo ve kablo tesisatlarının hiçbir yerinde hasar veya kusur olmamalıdır.
- Zemin döşemesi yapımı sırasında, döşeme altında kalan kablolar asla ezilmemeli, sıkıştırılmamalı ve enerji alınan kanal veya rögar üzeri asla müdahaleyi engelleyecek şekilde kapatılmamalıdır.
- Kablo montajı yapılırken kablolar arasında endüktif etki yaratmaması için sarmal şekilde montaj yapılmamalı, kapasitif etki yaratmamak ve aşırı ısınma problemleri ile karşı karşıya kalmamak için kablolar arasında mesafe bırakılarak montaj yapılmalı, ayrıca kablolar mümkün olduğunca düz ve çok gergin olmayacak şekilde döşenmelidir.
- Kablo eklemek için kullanılan klemenslerin bağlantıları gevşek olmaması gerekmektedir.
- Isınmak için kullanılan seyyar ısıtıcıların kablo kesitlerinin kabloların akım taşıma kapasitelerine uygun olması gerekmektedir.
- Elektrik taşıyan hiçbir kablo veya yüzey hiçbir şekilde açıkta bırakılmamalıdır.
- Tüm kablolar en az IP4X koruması seviyesine sahip ve stant alanının bitmiş zemininden 2,5 metre yüksekliğe kadar ilgili ürün standartlarına uyumlu borular ve/veya kanallar ile mekanik olarak korunmalıdır. Zemine döşenen ve/veya zeminden çekilen kablolar araç ve/veya yaya trafiğine uygun özel kanallar ile korunmalıdır veya yükseltilmiş döşeme altına koruma alınarak döşenmelidir.
- Stant içi aydınlatma hatları için minimum 1,5 milimetrekare kesitli, priz hatları için minimum 2,5 milimetrekare kesitli elastomerik veya termoplastik yalıtımlı, güç kabloları için TS EN 61034 standartlarına

uygun düşük duman emisyonları, toksik ve korozif gaz emisyonu olan uygun yangın geciktirici özelliklere sahip bakır kablolar kullanılmalıdır. Düz kabloların izin verilmez. Pano içlerinde güce uygun kesitli NYA-F kablo kullanılmalıdır.

- Kablo dönüşlerinde kabloların ısınma etkisini arttıracak kablo burkulma yarıçaplarına özen gösterilerek montaj yapılmalıdır.
- Kablolar, potansiyel hasar veya hasara maruz kalmaya karşı korunmalıdır. Stant içlerinde açıkta bırakılan elektrik kabloları, kablo kelepçeleriyle sabitlenmeli ve gevşek bırakılmamalıdır.
- Uzatma kabloları, hareket halindeki araçların zarar verebileceği zemin üzerinde açıkta ve korumasız bırakılmamalıdır.
- Uzatma kabloları 2 metreden daha uzun olmamalıdır. Bir bağlantı noktası için birden fazla uzatma kablosu kullanımına izin verilmeyecektir.
- Stant elektrik tesisatı yapımında hasarlı kablo kullanımına izin verilmeyecektir.
- Yapı alanında kullanılan sabit ve uzatma kabloları ile teçhizatların dış etkenlerden korunması sağlanmalıdır. Eskiymiş veya yıpranmış olan seyyar uzatma kabloları kullanılamaz. Uzatma kabloları dayanıklı bir malzeme ile kaplanmış olmalı, gerektiğinde bunların eğilip bükülebilen metal kılıf ile dayanıklılığı artırılmalıdır.
- Uzatma kabloları mutlaka topraklı prize takılmalıdır.
- Uzatma kabloları, kullanılmadığı zamanlarda prize takılı ve yere serili halde bırakılmamalıdır.
- Uzatma kablolarına zorunlu olmadıkça ekleme yapılmamalı, açık sahada ve ıslak zeminde ekli kablo kesinlikle kullanılmamalıdır.

e) Elektrik Çarpmalarına Karşı Koruma:

- Tüm prizler topraklı tip olacaktır.
- Stant alanı tüm prizler, bütün metal yapılar, cihaz gövdeleri, elektrik panosundan (metalden yapılmış ise) oluşan tüm sabit servis noktaları, herhangi bir toprak hatasında devre kesiciyi, elektrik tesislerinde topraklama yönetmeliğinin belirlediği zaman aralıklarında, devreyi açması sağlanacak kadar uygun kesitli özel sarı/yeşil iletkenler ile topraklanmalıdır.
- Rutubetli yerlerde kullanılacak olan prizler etanj özellikte (min. IP44) olacaktır.
- Stant içindeki, bütün devreler, 30 mA ikaz bobinine sahip Artık Akım Cihazıyla (RCD) korunmalıdır.
- Üzerinde elektrik bulunan makinalarda enerji kesilmeden, başka bir çalışma yapılmasına hiçbir zaman izin verilmez.
- Kaçak Akım Rölesinden (RCD) sonra; tesisatta nötr iletkeni ve koruma iletkeni ayrı ayrı olmalıdır. Nötr iletkeni izoleli kablo ile çekilmeli, topraklanmamalı ve hiçbir yerde (buat, priz vs.) topraklama veya koruma iletkeni ile temas etmemelidir. Topraklama korumalı cihazların topraklanması, nötr iletkeni ile değil, sadece koruma iletkeni ile yapılmalıdır.

**TÜYAP YÖNETİM SİSTEMİ DESTEK DÖKÜMANLARI
FUAR KATILIMCILARI, KİRACILAR VE ALT YÜKLENİCİLER İÇİN
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KILAVUZU**

- Kaçak Akım Rölesinde (RCD) hem faz iletkenleri hem de nötr iletkeni ile irtibatlanmalıdır. Birden fazla cihaz kullanıldığı durumlarda, yük tarafındaki nötr hattı hiçbir şekilde diğer cihazın nötr hattıyla köprülenmemelidir.
- Kaçak Akım Rölesinin, montajı yapıldıktan sonra devreye sokulur. “Test” butonuna basıldığında cihaz devreyi açmalıdır. Cihazı test etmek için faz ile nötr iletkeni kesinlikle kısa devre edilmemelidir.

f) Tesisatın Kontrolü:

Stant alanı içerisindeki tüm tesisat ve ekipmanların kusursuz ve güvenli olarak çalışması için gereken tüm kontrollerin yapılması öncelikle katılımcı firma sorumluluğundadır. Yönetmeliklere uygun olmayan şekilde yapılmış, hatalı malzeme ve işçilik nedeniyle oluşacak zararlardan doğrudan katılımcı firma sorumludur. Fuar süresince ulusal şebekeden kaynaklı ani elektrik kesilmelerinde gerekiyor ise elektronik cihazların zarar görmemesi için Kesintisiz Güç Kaynağı (UPS) temini katılımcı firma sorumluluğundadır.

g) Elektrik Tesisatı ile İlgili Yangın Güvenliği:

- Stant alanlarında ve depo/pano bölgelerinde, elektrik kablolarının aşırı öbikleşmesi veya sarmalanmasına izin verilmeyecektir. Uzatma makaraları kullanımdayken kablolar tamamen açılmalıdır.
- Dağıtım panoları ve/veya sigorta kutuları, yerden 1,5 metre yükseklikte ve ulaşılabilir olmalıdır. Bütün elektrik tesisatı ve ekipmanlar, kâğıt türevleri, solventler, gaz tüpleri gibi yanıcı ve parlayıcı malzemelerden uzak olmalıdır.
- Stant elektrik panoları hiçbir şekilde kilit altında bulundurulmamalıdır. Aynı zamanda “Bina Yangın Güvenliği” bölümüne de bakınız.
- Fuar alanı içinde kurulan stantların aydınlatma ihtiyaçlarını karşılamak için kullanılan eski teknoloji (Akkor Flamanlı, Halojen, Metal Halide, Sodyum Buharlı, Floresan ve CFL vb.) aydınlatma armatürlerinin kullanımı, verimsiz oluşları, aşırı ısı yaymaları, sıklıkla alev almaları nedeniyle fuar alanında kullanımları yasaklanmıştır. Eski tip aydınlatma armatürleri yerine, enerji verimliliği daha yüksek olan LED aydınlatma armatürleri kullanılması zorunludur.
- LED aydınlatma trafoları katılımcı ve ziyaretçilerin ulaşamayacağı şekilde güvenli biçimde monte edilmeli ve uygun havalandırma sağlanmalıdır. Kullanılan LED trafoları LED uzunluğu ve gücü dikkate alınarak seçilmeli mutlaka LED trafolarında PFC özelliği, giriş akımı sınırlandırıcı koruma ve ters polarmaya karşı koruma olmalıdır.

h) Katılımcı/Kiracı Firmanın Kendi Jeneratörünü Kullanması Durumunda:

- Jeneratörün kurulacağı alan ve kablo güzergâhı ile ilgili olarak TÜYAP Teknik Ofisten yazılı onay alınmalıdır. (İlgili talep formu bu kitapçığın arkasında bulunmaktadır veya TÜYAP Teknik Ofisten temin edilebilir.)

- Jeneratör pano bağlantısı TÜYAP Teknik Ofis koordinasyonunda ve Elektrik Bölümü denetiminde yapılır.
- Jeneratörün yakıt depolanması ve yakıt ikmali, iş güvenliği kurallarına uygun olarak yapılır.
- Jeneratör çalıştığı süreçte jeneratörden sorumlu bir yetkili elektrikçi, makine başında bulundurulmalıdır.

Jeneratör Çalıştırılırken Mutlaka Uyulması Gereken Kurallar:

- İş elbiseleri, dizel jeneratörün çalışan ve hareketli kısımlarına girecek veya takılacak biçimde bol ve yırtık olmamalıdır.
- Kulaklık takmadan jeneratörün bulunduğu mekâna yaklaşılmamalıdır.
- Sistem elemanlarından herhangi biri sökülüp takılmamalıdır.
- Radyatör kapağı açılarak su seviyesi kontrol edilmemelidir.
- Egzoz çıkış borularına el ile temas edilmemelidir.
- Yağ tahliye vanası ve kapağı kesinlikle açılmamalıdır.
- Elektrikli ön ısıtıcı ve su devresi üzerinde çalışma yapılmamalıdır.

2.3 ACİL DURUMLAR

Organizatör veya Fuar Alanı Yönetimi güvenlik nedeniyle salonların kapatılması veya binaların tahliye edilmesi emrini vermeye yetkilidir. Katılımcı bu karara uymakla yükümlüdür.

Acil durumlarda enerjiyi kesecek şalterler, acil-stop butonları, kapatma üniteleri, acil durumlarda kullanılacak araç ve gereçlerin yerleri tüm yetkililer ile çalışanlar tarafından bilinmektedir. Tesiste, iş başı eğitiminde çalışanlar bu konuda bilgilendirilmiştir. Acil durum sırasında TÜYAP Yetkililerinin yönlendirmelerine koşulsuz uyunuz.

Acil durumlarda **Toplanma Merkezlerini** gösteren kroki, bu kılavuzun arkasındadır. Mutlaka inceleyiniz.

İstanbul için:

- Bir numaralı acil toplanma merkezi, ana avlunun ön tarafında güney cephede park alanı içindeki açık alandır.
- İki numaralı acil toplanma merkezi, kuzey cephede Salon 11 önündeki açık alandır.
- Üç numaralı acil toplanma merkezi, kuzey cephede Salon 12 ile Tır Parkı Girişi arasındaki alandır. Diğer bölgeler için Toplanma Merkezleri, Ek’lerde bulunmaktadır.

a) Doğal Afetlerden Kaynaklı Acil Durumlar

1. Yıldırım:

- Gök gürültülü hava olaylarında açık alanlardan kaçınılmalıdır. Tek başına yüksek ağaçlar, kuleler ya da elektrik direklerinden uzak durulmalıdır.
- Metal iletkenlerden (elektrik hatları ya da metal çitler gibi) uzak durulmalıdır. Şemsiye gibi sivri metal içeren eşyalar kullanılmamalıdır.
- Böyle bir doğa olayı karşısında, açık ve ağaçsız bir alanda ayaklarınız kapalı olarak yere çömelmeli, başınız yere doğru eğik olmalı, yüksekliğiniz en aza indirgenmelidir.
- Hiçbir zaman yere yatılmamalıdır. Çünkü eğer yıldırımın potansiyel fark oluşturan bölgesinde bulunuyorsanız, vücudunuzun iki uç noktası arasındaki potansiyel farktan dolayı vücudunuzdan elektrik akımı akacaktır.
- Elektrikli eşyalar fişlerinden çekilmeli ve mümkün olduğunca kullanılmamalıdır.

2. Deprem Esnasında:

- Eğer fuar alanında iseniz, sağlam bir masa vb. altına girin. Stant, pencere, kapı eşiği, ağır mobilya vb. uzağında durunuz. Dışarı çıkmak için acele etmeyin. Deprem sırasında asansör ve merdivenleri kullanmayınız.
- Eğer dışarıda iseniz, açıklığa ilerleyin, bina ve enerji nakil hatlarından uzaklaşın.

3. Deprem Sonrasında:

- Sakin kalmaya çalışın.
- Tüm elemanları sayın, emniyette ve yaralanmamış olduklarından emin olun. Varsa, yaralıları ilgililere bildirin.
- Derhal TÜYAP tarafından size belirtilen Toplanma Alanına, TÜYAP görevlilerinin yönlendirmelerine uyarak geçin.
- Binaya girmeden önce, yapısal hasarları denetleyin. Eğer bina emniyetli görünmüyor veya içeride yetersiz ışık varsa içeri girmeyin.
- Yakıcı madde (çakmak, mum, vb.) kullanmayın. Gaz kaçağından şüpheleniyorsanız elektrikli cihazları çalıştırmayın.

4. Sel Baskınları:

- Tesiste sel sırasında yağmur sularından kaynaklı oluşabilecek tehlikeler ortaya çıkabilir. Böyle bir durumda,
- Derhal stant elektriğini kapatınız.
  - Eğer alt katlarda iseniz hızla zemin ve zemin üstüne çıkarak tehlike geçene kadar bekleyiniz.

b) İnsan/Teknoloji Kaynaklı Acil Durumlar

1) Yanlış/Hatalı Çalışma: Stant içinde hatalı bir malzeme ve işçilik nedeniyle ortaya çıkacak her türlü sorun.

- Zemine sıvı dökülmesi sonucu yaşanabilecek kaza riskini ortadan kaldırmak için, dökülen sıvı en kısa zamanda temizlenmeli ve Teknik Ofise haber vermelidir.
- Dökülmüş ürün zemini kayganlaştırabilir, dikkatli olunmalıdır.
- Sıvı kolay alev alabilen türden ise, sızıntı veya dökülmenin olduğu alandan tutuşturucu kaynaklar uzak tutulmalıdır.
- Eğer stant içinde dökülmesi ve tehlike oluşturması muhtemel sıvı malzeme var ise, dökülmelere karşı yeterli miktarda talaş vb. emici malzeme stoku tedbir amacı ile bulundurulmalıdır.

2) Stant Çökmesi Sonucunda Oluşabilecek Kazalar:

- İnşa edilmekte olan bir standın her hangi bir nedenle çökmesi durumunda öncelikle TÜYAP Teknik Ofis bilgilendirilmelidir.
- Standın çevresi boşaltılarak emniyet şeridi ile çevrilerek şeridin içine ilgisiz kişiler alınmamalıdır.
- Kurtarma ve İtfaiye servisleri ortaklaşa stant altında kalan varsa kurtarma çalışması yaparak yaralananları emniyetli bir yere taşır.
- İlk yardım servisi gerekli acil ilk yardımı yaparak durumu ağır olanları hastaneye gönderir.
- Çöken stant ve çevresi gerekiyorsa kanuni incelemeden sonra temizlettirilmelidir.

3) Araç Çarpması:

Tesis içerisinde uyarı yazı ve işaretlemelerle belirtilmiş olan düşük hız uygulaması mevcuttur. Ancak araç çarpması durumunda ilk yardım müdahalesi için ilk yardım personelinin sorumluluğunda müdahale edilmeli ve ilgili acil durum telefonları aranmalıdır:

TÜYAP Fuar Merkezi İstanbul	0530 641 35 42
TÜYAP Fuar Merkezi Adana	0530 641 35 72
TÜYAP Fuar Merkezi Bursa	0530 641 35 66
TÜYAP Fuar Merkezi Diyarbakır	0530 641 35 73
TÜYAP Fuar Merkezi Erzurum	0530 641 35 41
TÜYAP Fuar Merkezi Eskişehir	0530 641 35 61
TÜYAP Fuar Merkezi Kayseri	0530 641 35 14
TÜYAP Fuar Merkezi Konya	0530 641 35 71
TÜYAP Fuar Merkezi Samsun	0533 490 55 26

2.4 İLK YARDIM MÜDAHALESİ

a) Olası bir duruma hızlı ve etkin bir şekilde müdahale etmelerini sağlamak amacıyla sağlık desteği talep ederken ilk yardım ekibine aşağıdaki bilgilerin verilmesi önem taşımaktadır:

- Yaralanmanın meydana geldiği yer. Örneğin; salon adı, stant adı ve numarası,

TÜYAP YÖNETİM SİSTEMİ DESTEK DÖKÜMANLARI
FUAR KATILIMCILARI, KİRACILAR VE ALT YÜKLENİCİLER İÇİN
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KILAVUZU

- Olayın niteliği. Örneğin; kesik, kırık, bayılma veya kalple ilgili olduğu düşünülen bir sorun,
- b)Yapılan tüm müdahaleler kayıt altına alınmalı ve Organizatör/Teknik Ofise bildirilmelidir. Olay kaydı asgari olarak şunları içermelidir:
- Yaralanan kişinin bilgileri (isim, adres, cep telefonu numarası ve diğer iletişim bilgileri)
- Yaralanmanın niteliği
- Yapılan müdahale
- Yaralının hastaneye gönderilmesi halinde, gönderildiği hastanenin adı.

2.5 YANGIN GÜVENLİĞİ

Fuar ile ilgili yangın risklerinin tespitinden, engellenmesinden, müdahalesinden ilgili Organizatör/TÜYAP birimleri ile birlikte katılımcı, dekoratör ve alt yükleniciler sorumludur. Hazırlık, fuar, söküm sırasında önlemlerin denetimini ilgili Organizatör/TÜYAP birimleri yürütür. Fuar alanında bulunanlar, yangına sebep olacak hiçbir davranışta bulunamaz ve risk oluşturan bir unsur gördüklerinde Güvenlik, Teknik Ofis, İş Güvenliği Birimi ve Bakım Onarım Birimine haber vermekle yükümlüdürler.

Yangınlar; (A) sınıfı yangın, (B) sınıfı yangın ve (C) sınıfı yangın olarak üçe ayrılır:

(A) SINIFI YANGIN: Ahşap, kâğıt, kumaş, saman ile doğal örtülerden çıkan katı madde yangınlarıdır. Bu sınıftaki yangınlara su, köpüklü yangın söndürme, CO₂ yangın söndürme cihazları ile müdahale edilir.

(B) SINIFI YANGIN: Akaryakıt, yağ, boya, tiner vb. diğer parlayıcı sıvı yangınlarıdır. Bu tür yangınlara CO₂, köpük ve kuru kimyasal tozlu yangın söndürme cihazları ile müdahale edilir.

(C) SINIFI YANGIN: LPG, Propan, Bütan vb. gibi yanabilen gazların yanması ile oluşan yangınlardır. Bu sınıf yangınlara karbondioksitli (CO₂) ve kuru kimyasal tozlu yangın söndürme cihazları ile müdahale edilir.

a) Yangın Önleme

- Salon içerisinde hiçbir şekilde sigara içilmez.
- Kurulum ve söküm esnasında fuar alanında yemek pişirilmesi yasaktır.
- Salonlarda yanıcı niteliği olan atıkların biriktirilmesine hiçbir şekilde izin verilmemeli ve bunlar uygun bir atık alanına düzenli olarak katılımcı ve/veya alt yüklenicileri tarafından taşınmalıdır.
- Yükleniciler ve katılımcılar, koridorlara büyük miktarlarda çöp bırakarak koridorları bloke etmemelidir.
- Yapıştırıcı gibi yanıcı özelliği yüksek olan sıvıların, salonlara sokulmasına özel koşullar dışında kesinlikle izin verilmeyecektir. Kullanılmasının gerekli olduğu durumlarda ise asgari miktarda içeri sokulmasına TÜYAP Teknik Ofis kontrolünde izin verilebilir.

- Araç ve jeneratör gibi makinelerin motorlarına yakıt dolumu, başta salonlar olmak üzere kamuya açık alanlarda veya buralara yakın noktalarda yapılamaz.
- Sergilenecek olan araçların en az 60 gün önceden bildirilmesi gerekmektedir. Yangın güvenlik önlemlerinin nasıl karşılanacağını gösteren yeterli belgelerin olması durumunda söz konusu araçların sergilenmesine ancak mekânda nihai onayın verilmesi akabinde izin verilir. Sergilenen araçlardaki yakıt miktarı, yalnızca aracın hareket etmesini sağlayacak kadar olmalıdır. Aracın yakıt deposu mühürlenmeli ve her zaman kilitli tutulmalıdır.
- Sıcak işler (aşağıya bakınız) dışında, salonlarda hiçbir zaman yemek pişirmek gibi eylemler için basınçlı gaz veya ısıtıcı kullanılamaz.
- Kurulum ve söküm sırasında gereken sıcak işler dışında (aşağıya bakınız), mum gibi çıplak alev ihtiva eden nesnelere stantlarda kullanılamaz.
- Devrelere aşırı yük binmesinin önlenmesi amacıyla elektrik devreleri mutlaka elektrik güvenlik koşullarına uygun olmalıdır.
- Kablolar, araç geçişlerinden zarar görme olasılığından dolayı koridorlara döşenmemelidir. (Elektrik Tesisatı ve Ekipmanı bölümüne bakınız)

b) Sıcak İşler

Sıcak işler, kesim veya kaynak gibi ısının kullanılmasını gerektiren inşaat süreçleridir. Organizatör çalışanları, sıcak işlerin yangın çıkartmayacağından, duman alarmı veya sprinkleri yanlışlıkla çalıştırmayacağından emin olmak amacıyla mekân görevlileri ile yakın işbirliği yapılmalıdır.

Sıcak işlerin yangın güvenlik riski oluşturmasını önlemek amacıyla şu unsurlara dikkat edilmelidir:

- İşin yapıldığı bölgenin çevresinde hiçbir çalışan, halktan kişi ve araç olmamalı, herhangi bir kimsenin veya aracın sıcak işle yapılan çalışmaların altından geçmesi engellenmelidir.
- İşin yapıldığı bölgenin çevresinde yanıcı, parlayıcı, patlayıcı maddeler olmamalıdır.
- İş yapan kişi ve yanındakiler, yanık ve gözde herhangi bir zarar oluşma riskine karşı mutlaka uygun koruyucu önlemleri almalıdır.
- Sıcak işin yapıldığı yerin yakınlarında, katılımcının uygun bir yangın söndürme tüpü bulundurması zorunludur.
- Daha önce parlayıcı veya patlayıcı maddeler koyulmuş varil ve madeni kutular, boş olsalar bile, kesinlikle kaynak edilmemeli ve kesilmemelidir.
- Kapalı yerlerde yapılan kaynak işlerine izin verilmemektedir.
- Elektrik kaynak makinelerinin bağlantıları ve prizler sadece yetkili elektrikçiler tarafından yapılmalı veya değiştirilmelidir.
- Her türlü kaynak işinde o kaynağın özelliğine göre yetiştirilmiş belgeli ehil kaynakçılar çalıştırılmalıdır.

- Elektrik kaynağı yapılan yerler, başka işçilerin çalıştığı yerlerden en az 2 metre yükseklikte yanmaz seyyar paravanla ayrılmalıdır.
  - Elektrik kaynak ve kesme makinelerinin elektrik redresörleri veya transformatörlerin madeni kısımları, kaçak akımlara karşı uygun biçimde topraklanmış olmalıdır.
  - Elektrik kaynak ve kesme makinelerinin çıkış uçlarının veya kaynak devrelerinin birer kutbu kaçak akımlara karşı iş parçasından topraklanmış bulunmalıdır.
- Yapılan işi denetlemek, diğer kişilerin işin yapıldığı yere yaklaşmasını önlemek, olası bir yangına ilişkin işaretleri takip etmek ve gerekli durumlarda yangın söndürme tüpünü kullanmak üzere ikinci bir kişi de işin yapıldığı yerde olmalıdır.

c) Yangın Acil Durum Müdahalesi ve Tahliye Yolları

- Mekânın her noktasından hem yana doğru (kat boyunca) hem de dikey olarak (katlar arası) uygun yangın tahliye yolları olmalıdır. Bu yollar her zaman boş tutulmalıdır.
- Kurulum ve söküm işlemleri sırasında, acil durum koridoru olarak belirlenen koridorlar, hem tahliye hem de acil durum araçlarının geçişi için her zaman boş tutulmalıdır.
- İtfaiye Araçlarının ve Yangın Söndürme Araçlarının geçeceği yollar her zaman açık tutulmalıdır.
- Yangın hortumlarının bağlı bulunduğu acil durum dolaplarına erişim her zaman açık tutulmalı, dolapların önü hiçbir şekilde stant konstrüksiyonu ile kapatılmamalıdır. Aynı sebeple, stant ile bina duvarı arasına hiçbir şekilde malzeme depolanmamalıdır.
- Yangın dolaplarının kapakları hiçbir suretle yerinden sökülmemeli ve yangın hortumları amacı dışında su alma işlemi için kullanılmamalıdır. Aksi durumda cezai yaptırım uygulanacaktır.

d) Fuar Alanında Uçan Gazlı Reklam Materyallerinin Kullanımı

Fuar alanında kapalı alanlarda uçan, gösteri ve reklam amaçlı uçucu ve yanıcı gazlarla birlikte kullanılan cihazların, şişme balonların vb. kullanımı emniyet gerekçesi ile (kontrol ve ölçüm yapılamaması, boşucu özelliği olması ve stant güvenliğini tehlikeye düşürmesi sebebi ile) yasaktır.

2.6 GIDA GÜVENLİĞİ

Stant içinde yapılan ikramlardaki gıda güvenliği ve hijyeni ile ilgili tüm sorumluluk katılımcıya aittir. TUYAP'ın bu konuda hiçbir sorumluluğu yoktur.

Etkinliğin planlama aşamasında, stantlarda veya geçici ikram servisinin yapıldığı bölgelerde, sunulacak örnekler, yemek pişirme ve yemek hazırlığına ilişkin ayrıntılar Organizatör ile mutlaka görüşülmelidir.

Bu tarz faaliyetler için Organizatör'e 30 gün önceden bildirim yapılarak yazılı onayı alınmalıdır. (İlgili form bu kitapçığın arkasında bulunmaktadır veya TUYAP Teknik Ofisten temin edilebilir.)

a) Mutfaklar, Yiyecek Hazırlanan ve Sunulan Stantlar

- Yiyecek maddelerinin kirlenme riskini yükselten kötü hijyen koşullarına sahip olması durumunda, stantlar gıda hazırlığı ve sunumu için kullanılamaz.
- Mutfak/yiyecek hazırlanan alanlar, gelebilecek potansiyel talebi karşılamaya yetecek büyüklükte olmalı ve içinde yeterli depolama, soğutma ve su ve atık olanaklarını barındırmalıdır.

b) Ekipman ve Pişirme Kuralları

- Yiyeceklerle temas etme olasılığı yüksek olan kap gibi her türlü ekipman mutlaka temizlenmeli, emici olmayan materyallerden yapılmış olmalı, kolay ve uygun bir şekilde temizlenebilmelidir.
- Fırın, ocak ve yağlı derin kızartıcılar mutlaka yangın güvenlik düzenlemelerine uygun olmalıdır.
- Her türlü alev çıkaran ve/veya gazla çalışan ekipmanların kullanımı yasaktır. Fuar alanında sadece elektrikli cihazlar kullanılabilir.
- Ürünlerin yağda kızartılması gereken durumlarda, katılımcı firmaların kızartma ekipmanlarının ziyaretçilere zarar vermeyecek şekilde dört tarafı çevrili, güvenli bir düzenek içinde olduğundan emin olması gerekmektedir.
- Yağda kızartma sonrasında oluşacak atık yemeklik yağların stant içinde sızıntı/akıntı yapmayacak bir şekilde muhafaza edilmesi ve gün sonunda Organizatör firma tarafından belirlenmiş atık yağ tasfiye noktalarına tahliye edilmesi gerekmektedir. Bu yağlar kesinlikle su giderlerine dökülmez. Atık yağların kurallara uygun olarak tahliye edilmediği durumlarda Organizatör firma tarafından ceza uygulanacaktır.
- Duman ve kokuya neden olacak tüm durumlar için katılımcı firmaların stantlarında koku ve dumanı engelleyecek gerekli ekipmanı temin etmesi gerekmektedir.
- Katılımcılar, pişirme ekipmanları için kullanacakları yeterli elektrik gücü talebini Organizatör firmaya iletmek ile yükümlüdür. Stant için kullanılacak toplam elektrik gücünün (toplam kW = aydınlatma + cihazlar) tam olarak bildirilmesi, stant içindeki elektrik dağılımının dengeli yapılması ve sigorta panosunda kaçak akım rölesi bulunması gerekmektedir.
- Katılımcılar stant alanlarında yer alacak her türlü ekipmanın kuralına uygun ve hatasız olarak kullanılmasından kendileri sorumludur. Tadım amaçlı ürün hazırlığında kullanılacak her türlü pişirme ekipmanının kullanımından kaynaklanabilecek zarar, masraf, yükümlülük ve hasardan Organizatör firma veya fuar alanı işleticisi sorumlu tutulamaz.

**TÜYAP YÖNETİM SİSTEMİ DESTEK DÖKÜMANLARI
FUAR KATILIMCILARI, KIRACILAR VE ALT YÜKLENİCİLER İÇİN
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KILAVUZU**

c) İlk Yardım Ekipmanları

- Açıktaki yiyeceklerle uğraşılan, hazırlanan veya yapılan her stant veya mutfakta, yiyecek maddelerinin içine yanlışlıkla karışması durumunda kolayca fark edilmesi amacıyla ideal olarak farklı bir renkte (tercihen mavi) su geçirmeyen yara bandı ve bandajlar bulunmalıdır.
- Yemek pişirme veya ısıtılma işlerinin yapıldığı her mutfak veya stantta, bir yangın battaniyesi ve uygun bir yangın söndürme cihazı bulunmalıdır.

d) Atık ve Havalandırma

- Yiyecek ve diğer atıklar için, uygun atık alanlarının olması gerekmektedir. Atık maddeler, işin yapıldığı alanda bırakılmamalı ve mutlaka uygun bir ortamda depolanıp, ortadan kaldırılmalıdır.
- Katı atıklar alanda dolaşan temizlik ekipleri tarafından toplanmaktadır. Katılımcıların stantlarında biriken katı atıkları temizlik ekiplerine, sıvı geçirmeyen çöp poşetlerinde ağızları bağlı olarak teslim etmeleri gerekmektedir.

e) Gıda Saklama Koşulları

- Tüm yiyecek maddeleri kirlenme riskine karşı koruma altına alınmalı ve özellikle hem pişmiş hem de çiğ etler ayrı tutulup, farklı kaplarda muhafaza edilmelidir.
- Açıkta bulunan yiyecekler, mutlaka yerden en az 45 santimetre yukarıda tutulmalıdır.
- Hastalığa neden olabilecek mikro organizma veya toksinlerin gelişmesine elverişli olma ihtimali yüksek olan açıktaki yiyecekler, mutlaka en fazla 8°C sıcaklığa sahip alanlarda korunmalıdır.
- Donmuş yiyecekler en yüksek -18°C'de tutulmalıdır. Soğutma sıcaklıklarının ölçümü uygun bir termometre ile yapılmalı ve günlük kaydı tutulmalıdır.

f) Yiyecek Numuneleri

- Kirlenme riskinin asgari düzeye indirilmesi amacıyla numune yiyecek dağıtımı, başkalarının yiyeceği maddelere müşterilerin dokunamayacağından emin olacak şekilde yapılmalıdır.
- Yiyecek numuneleri, stant sahibinin görebileceği ve böylece müşterilere gerekli yönlendirmeyi yapabileceği bir yerde tutulmalıdır.
- Üçüncü kişilerin, bir arada tutulan numune yiyeceklerden, kendilerinin almalarına izin verilmemelidir.
- Tadım amaçlı sunulan yiyecekler, hijyen standartları gereği büyük kaselerin içinde ve/veya toplu bir halde tutulmalıdır.
- Üçüncü kişilere, numune yiyeceklerde bulunan çekirdek veya çubuk gibi yenilemeyen maddeleri atabilecekleri uygun yer gösterilmelidir. Yiyecek maddeleri ile atıklar için farklı kaplar kullanılmalıdır.
- Tadım için dağıtılacak tüm yerli ve ithal ürünler iş sağlığı ve güvenliği koşullarına uygun olarak hijyenik şartlar altında saklanmalı ve servis edilmelidir.

Fuardaki tadım ürünlerinin hijyen kurallarına uygunluğu iş sağlığı ve güvenliği müfettişleri tarafından denetlenebilir. Katılımcı firmaların hijyen kurallarına uymamasından kaynaklanacak herhangi bir yasal uyarı ve/veya cezadan TÜYAP sorumlu değildir.

g) Kişisel Hijyen

Açıktaki yiyeceklerle uğraşan tüm kişilerin:

- Ellerini ve kıyafetlerini temiz tutmaları,
- Her türlü yara ve kesiği mavi, su geçirmeyen bantla kapamaları,
- Yiyeceklerle uğraştıkları veya açıktaki bulunan yiyeceklerin olduğu bir odada oldukları sırada tükürmemeleri veya sigara içmemeleri,
- Kıyafetlerinin üstüne temiz ve yıkanabilir giyecek giymeleri,
- Dolap gibi uygun bir yerde tutulmadıkları sürece açıktaki yiyecek bulunan ortamlarda kişisel kıyafetlerini bulundurmamaları,
- Düz alyans dışında ellerine herhangi bir mücevher takmamaları,
- Mide ve bağırsak iltihabı, dizanteri, herhangi başka bir enfeksiyon, yanık veya enfekte olmuş kesik gibi yiyecek kirlenmesine neden olabilecek bir rahatsızlık geçirdikleri sırada ve sonrasında 48 saatlik zaman dilimi içerisinde açıktaki bulunan yiyeceklerle dokunmamaları gerekmektedir.

h) Yiyecek ve El Yıkama Alanları

- Yiyecek maddesi hazırlanan tüm stantların temiz su ve tahliye olanaklarına sahip el yıkama alanlarına yakın olmaları gerekmektedir.
- Yiyecek maddesi hazırlanan stantlarda, yiyeceklerin yıkanması için ayrıca bir lavabo bulunmalıdır. İdeal olarak bulaşıkları yıkamak için ayrı bir lavabo yer almalıdır.
- Hiçbir koşulda tuvaletlerde yiyecek maddesi veya bulaşık yıkanmasına izin verilmeyecektir.
- Sıcak içecek ve atıştırmalık gibi gıda maddelerinin sunulduğu yerlerde lavabo bulunması şart olmamakla birlikte, bu alanlarda temizleyici ıslak mendil bulunmalı ve kullanılmalıdır.

2.7 KALDIRMA

Kaldırma ekipmanı: Yüklerin kaldırılması veya indirilmesi için kullanılan her türlü ekipman ve bu ekipmanın sabitlenmesi, tespiti veya desteklenmesi için kullanılan her türlü bağlantı parçası anlamına gelir. Vinç, yük asansörü, forklift, yükseltilebilen seyyar iş platformu gibi ekipmanlar ile zincir, askı teli, halkalı zincir, bez sapan gibi kaldırma aksesuarları bu tanımın içine girer.

a) Risk Değerlendirme, Planlama ve Gözetim

- Bütün kaldırma faaliyetleri için bir risk değerlendirmesi hazırlanmalı ve 30 gün önceden Organizatör firmaya

sunulmalıdır. Bu süre, fuarın niteliğine ve ihtiyaçlara göre değişiklik gösterebilir.

- Bütün kaldırma faaliyetleri, döşeme yükü başta olmak üzere ilgili hususlara hâkim yetkin bir kişi tarafından uygun bir şekilde ve önceden planlanmalıdır.
- Organizatör, karmaşık vinçlerin, örneğin 2 metreden yüksek veya 5000 kg'dan ağır veya vinç asansörü kullanımı gibi durumların, önceden bildirilmesini şart koşar.
- Kaldırma/İndirme/Aktarma operasyonları Mesleki Eğitim Belgesi olan sapanıcı (yük bağlayan kişi) tarafından yapılmalıdır.
- Bütün kaldırma faaliyetleri yüklenicinin yetkin denetçisinin gözetiminde yapılmalıdır.

b) Yetkinlik

- Kaldırma işlemleri, kullanılacak iş makinesinin veya kaldırma aracının, operatör belgesine sahip kişiler tarafından yapılmalıdır. Bu kişilerin ilgili kurumlardan alınmış ehliyet, operatör belgesi ve eğitim sertifikası bulunmalıdır. Organizatör, güvenli olmayan uygulamalarda bulunan operatörleri kiralanan alandan uzaklaştırma hakkını saklı tutar.
- Fuar alanının elleçleme işleri için anlaştığı şirket dışında farklı bir şirket ile çalışılacaksa, bu şirket araçlarına ait bakım, periyodik muayene, sigorta ve ehliyet belgelerini sunmak durumundadır. Bu araçlar için yapılması zorunlu 3. Şahıs Mali Mesuliyet Sigorta Formu örneği kitapçığın ekindedir.

c) Kaldırma Ekipmanının Bakımı

- Kaldırma ekipmanları; amaca uygun, yeterli bakıma sahip ve denetime ilişkin ilgili bütün yasal şartlara tabi ve istendiğinde ibraz edilebilecek geçerli sertifikasyonlara sahip olmalıdır.
- Kaldırma ekipmanlarının 3. Şahıs Mali Mesuliyet Sigortaları eksiksiz ve güncel olmalıdır.

d) Kaldırma Faaliyetlerinin Yürütülmesi ve Döşeme Yükleri

- 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10 numaralı salonlarda zemin taşıma kapasitesi 5 ton/m²'dir.
- 11-12-13-14 numaralı salonlarda zemin taşıma kapasitesi 3 ton/m²'dir.
- Kaldırma ekipmanları; ekipmandan kaynaklanabilecek veya kaldırılan yükün düşüp insanlara zarar vermesinden kaynaklanabilecek her türlü yaralanma veya hasar riskini en aza indirecek şekilde konumlandırılmalı, kaldırılan bir yükün bütün parçaları ve yüke bağlanan her türlü malzeme yeterince güçlü bir şekilde bağlanmalıdır.

Forklift ve Sepetli Araba/Vinç Operatörleri:

- Görünürlüklerini arttıran yelek ve baret giymek dahil olmak üzere, ilgili personel gerekli koruyucu ekipman ve malzemeleri üzerinde bulundurmalıdır.
- Fuar alanı içinde hız sınırlarına (açık alanlarda 10km/saat

ve kapalı alanlarda 10km/saat) ve trafik kurallarına uymalıdır.

- Forklift kullanırken önündeki alanın açık olmasına dikkat etmeli veya görüntünün açık olmadığı durumlarda aşağıda bir işaretçi/manevracı bulundurmalıdır.
- Kullanılan ekipman ve taşınan yük için yük sınırlarına uymalıdır.
- Ekipman veya yükün herhangi bir yerinde yolcu taşımamalıdır.
- Hareket halindeyken kepçeleri seyahat pozisyonuna (bacak yüksekliğine) getirmelidir.
- Bir işaretçi olmadan herhangi bir yükü baştan yukarı taşımaya girişmemelidir.
- Emniyet kemerlerini takmalıdır.
- Acil durum için ayrılmış koridorlara yük istiflenmemelidir.
- Ekipman kullanımda değilken durdurulmalı ve park halindeyken anahtarlarını çıkarmalıdır.
- Park halindeyken forkliftin kaldırıcı uçlarını zemin üzerinde düz konuma getirmelidir.
- Ekipmanı kullanırken cep telefonu ile konuşmamalıdır.
- Ekipmanı kullanan, uyuşturucu veya alkolün etkisi altında olmamalıdır.
- Forklift ile insan taşınmamalı ve kaldırılmamalıdır.
- Aracı kullanırken baret giymelidir.
- Araçların periyodik kontrol, bakım ve testleri yetkili kuruluşlara yaptırılmalıdır.
- Geri vites çalışma sireni çalışır durumda olmalıdır.
- Yayalara ayrılmış yerlerde ve alanlarda bu tür araçlar kesinlikle kullanılmamalıdır.
- Araç ve ekleri, her çalışmaya başlamadan önce operatörleri tarafından kontrol edilmeli, herhangi bir arıza veya aksaklığın tespiti halinde ekipman kullanılmamalıdır.
- Araçta seyir yangın söndürücü bulundurulmalıdır.

2.8 ELLE TAŞIMA

- a) Taşınacak malzeme mümkünse vinç, forklift, transpalet, tekerlekli sehpa veya benzeri ekipman ile taşınmalıdır.
- b) Ağır yükler tek kişi tarafından elle taşınmamalı ve kaldırılmamalıdır.
- c) Yerden malzeme alırken veya yere malzeme bırakırken dizler kırılmalı ve bel bükülmemelidir.
- d) Taşımayı çift elle yaparak yük vücuda dengeli dağıtılmalıdır.
- e) Elle taşıma sırasında vücut sağa-sola bükülmemeli ve ani hareketlerden kaçınılmalıdır.
- f) Merdiven veya profil gibi uzun malzemeleri tek kişi taşırken malzemenin ön kısmı baş hizasını geçmelidir.
- g) Sac ve profil gibi kenarları keskin malzeme taşırken eldiven kullanılmalıdır.
- h) Metalik saç, boru ve benzeri ağır malzeme taşırken çelik burunlu ayakkabı giyilmelidir.

TUYAP YÖNETİM SİSTEMİ DESTEK DÖKÜMANLARI
FUAR KATILIMCILARI, KİRACILAR VE ALT YÜKLENİCİLER İÇİN
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KILAVUZU

- i) Malzemeleri tekerlekli araçlarla taşırken mümkünse arkasından itilmelidir.
j) Yük taşıyan operatörlerin, kayma riskine engel olmak için güvenlik ayakkabısı giymelidir.

2.9 GECE ÇALIŞMASI

Salonlarda fuar bitiminden sonra yapılan çalışmaya gece çalışması denir. Fuar süresince gece çalışmasına izin verilmez. Ancak gerekli izinlerin Organizatörden yazılı alınması şartıyla ve ücreti karşılığında aşağıdaki durumlarda gece çalışmasına izin verilebilir. (Bkn. Teknik Ofis)

- Kurulum ve söküm dönemlerinde,
- Fuarın ilk günü fuar kapanış saatinden sonra, gece yarısına kadar olan süre içerisinde,
- Fuarın ilk gününden sonraki günlerde, makine ayarı vb. işlerin gerekmesi durumunda,

2.10 KİŞİSEL KORUYUCU EKİPMANLAR

- a) Yapılacak işe göre kullanılması gereken baret, eldiven, maske gibi kişisel koruyucular kuruluşumuzun çeşitli dokümanlarında ve bu talimatta yeri geldikçe belirtilmiştir.
b) Kişisel koruyucu donanımlar birden çok kişi tarafından kullanılmaz, kişiye özgü olmalıdır.
c) Kişisel koruyucu donanımlar, amacına ve işe uygun olmalıdır, çalışanlar için tehlike oluşturmamalıdır.
d) CE uygunluk işareti olmayan kişisel koruyucu donanımlar kullanılamaz.

YASAL STANDARTLAR

İş Elbiseleri EN 340 Standardı CE sertifikalı
Baretler EN 397 Standardı CE sertifikalı

İş Güvenliği EN 345/346/347 Standardı
Ayakkabıları S1P/S3 CE sertifikalı

İş Gözlükleri ve EN 166/169 Standardı
Göz Koruyucular CE sertifikalı

İş Eldivenleri EN 420 Standardı CE sertifikalı

Solunum Cihazları EN 140 Standardı CE sertifikalı

Emniyet Kemerleri EN 353 / 355 / 358 / 360 / 361
Standardı CE sertifikalı

Gürültü Koruması EN 352 Standardı CE sertifikalı

e) Mutlaka:

- Sepetli vinç (araba) ve forklift ile çalışırken baret,
- Yüksek yerlerde emniyet kemeri ve baret,
- Kaynak işlerinde kaynakçı maskesi ve eldiveni,
- Bakım onarım işlerinde eldiven,
- Kimyasal maddeler ile çalışırken eldiven, maske, gözlük ve gerektiğinde özel elbise,
- Parça fırlamasına karşı gözlük (örneğin taşlamada ve matkap ile delmede),
- Elin kesilmesine ve yaralanmasına karşı eldiven,
- Elektrik kaçaklarına karşı yalıtkan eldiven ve ayakkabı,
- Ağır yüklerin elle taşınmasında çelik burunlu ayakkabı,
- Bulaşık yıkarken eldiven,
- Stant kurulumu veya sökümü sırasında yüksek stantların yanında çalışırken, malzeme düşmesine karşı baret,
- Yerleri temizlerken ve halı toplarken veya sererken toz maskesi,
- Gürültülü ortamlarda kulaklık kullanılması şarttır.

f) Bu çerçevede tüm çalışanlar:

- Çalışma süresince, yaptığı iş ile ilgili olarak bu koruyucuları kullanmalı ve kendisine verilen iş elbisesini ve ayakkabısını giymelidir.
- İşbaşında yırtık, sökük, sarkıntılı, elbise giymemelidir.
- Hareketli makinelerdeki çalışmalarda boyunbağı, anahtarlık, kolye, yüzük ve benzeri sarkan ve metalik eşya kullanmamalıdır. İşçiler, kendilerinin ve başkalarının sağlık ve emniyetini tehlikeye atmayacak şekilde davranmalıdır.
- Organizatör, sağlık ve emniyet kurallarını göz ardı ederek başkaları için tehlike yaratan bütün işçileri fuar alanından uzaklaştırma hakkını saklı tutar.
- Çalışanlar, kendilerine verilen kişisel koruyucu ekipmanını giymek ve sağlık ve emniyet konularında Organizatör ile Organizatörün atadığı iş güvenliği personeliyle işbirliği yapmaktan sorumludur.

2.11 ASKILI İŞLER

Fuar alanında hiçbir askılı işe izin verilmemektedir.

2.12 STANT PLANININ KONTROLÜ VE STANTLARIN KURULMASI

a) Stant Planlarının Kontrolü

Stant projeleri, fuarın başlangıcından 30 gün önce katılımcı tarafından organizatöre verilmelidir. 30 günden az süre kalan satışlarda, sözleşme tarihini takip eden 3 gün içerisinde stant projeleri teslim edilmelidir.

Bütün stant projeleri, aşağıdaki hususların garanti edilebilmesi için katılımcı tarafından tayin edilmiş yetkin bir mühendis/mimar tarafından kontrol edilmelidir.

- İlgili bütün standartlara ve fuar yerinin yönetmeliklerine uygunluğu,
- Söz konusu standın mevcut zaman içerisinde emniyetli bir şekilde kurulması,
- Söz konusu standın tasarımının kullanım amacına uygun ve emniyetli olması,

Organizatör/Teknik Ofis tarafından projesi görülmemiş standların kurulumuna izin vermez. Her bir kategoriye ilişkin şartlar aşağıda ayrıntılı olarak verilmiştir. Organizatör; yapısının güvenli olmadığını düşündüğü stantların açılmasına izin vermeme hakkına sahiptir.

b) Stant Türlerine Göre Onay Verilmesi

- Organizatör tarafından belirlenmiş standartlara sahip paket stantlar, organizatör tarafından onaylanmış bir yüklenici tarafından kurulacak ve donatılacak olup bu stantların yapısı hakkında fuar katılımcısından herhangi bir proje onayı alınması istenmez.
- Fuayelerde kurulacak stantlarda, modüler paket (suntalam vb.) stantlar dışında karmaşık yapıları herhangi bir stant kurulmasına izin verilmez.
- Stant uygulamalarında, fuar alanı içinde alçı tozu, alçı türevli her türlü levha, panel, çimento türevli her türlü levha panel, alçı sıva ve yüzey zımpara uygulama yapılması yasaktır. Kapalı alanlarda toz torbası olmayan ahşap kesim uygulaması yasaktır. Aksi uygulamalarda TÜYAP, faaliyette bulunmak isteyen katılımcı ve/veya alt yüklenicilerinin çalışmalarını durdurur. Katılımcının sözleşmeye uymaması halinde, TÜYAP'ın müdahale etmesi sebebiyle oluşacak tüm hasar, zarar ve ziyandan Katılımcı sorumludur. Ayrıca ortaya çıkacak tüm atık malzemeyi iki saat içinde fuar alanı dışına çıkartmak ile yükümlüdür. Bu taahhüdü yerine getirmemesi halinde kiraladığı stant alanın beher metrekaresi için ceza uygulanır. Katılımcı bu bedeli ödeme yükümlülüğü ile karşılaşır, cezai şartın eksiltilmesi için yasal yollara başvurmayacağını ve cezai şartı tazmin edeceğini peşinen kabul ve taahhüt eder.
- Çıplak alana kurulan stantlar, boş olarak kendisine teslim edilen alan üzerinde fuar katılımcısı tarafından tasarlanan ve kurulan ancak aşağıda tanımlanan şekilde "Karmaşık Yapılı" olmayan stantlardır. Çıplak alana kurulan stantlara ilişkin aşağıdaki bilgilerin önceden Teknik Ofis/İş Güvenliği Birimi'ne bildirilmesi gerekir:
- Plan (üstten) görünüşü ve yükseklikleri dahil ayrıntılı ölçekli projeleri,
- Standın kurulmasında kullanılan malzemelerin ayrıntıları,
- Standın fuar yerindeki konumunu gösteren bir kroki,
- Risk değerlendirmesi (yangın risklerini de içerecek şekilde) ve güvenli çalışma beyanı,
- Karmaşık Yapılar, herhangi bir yükseklikte olan ve bir yapı mühendisinin desteğini gerektirebilecek her türlü yapıdır. 'Paket stant' olarak kurulmayan stantların karmaşık yapıda olup olmadığına karar verilmesi stant tasarımcısının sorumluluğundadır.

Karmaşık yapılara örnek olarak şunlar verilebilir:

- Yüksekliği ne olursa olsun yapısal hesaplamalar gerektiren her türlü yapı,
- Birden fazla katı olan stantlar,
- Boyu 4,5 metreyi aşan bir stant veya sergi malzemesinin herhangi bir parçası,
- Asılı malzemeler,
- Ses/aydınlatma kuleleri,
- Prefabrik tribün,
- 0,6 metreden daha yüksek platform ve sahneler ile genel kullanıma açık bütün platform ve sahneler.

Karmaşık bir yapı için aşağıdaki bilgilerin önceden bildirilmesi gerekir:

- Ayrıntılı ve ölçeklendirilmiş yapısal çizimler, standın her katının plan görüntüleri,
- Çelik taşıyıcı sistem ve merdiven ayrıntıları dahil yükseklikler, stant içindeki geçitlerin genişlik ve konumları, zemin ve/veya çatı yükleri,
- Kullanılan malzemelerin özellikleri,
- Yapısal hesaplamalar,
- Risk değerlendirmesi (yangın risklerini de içerecek şekilde) ve güvenli çalışma beyanı,
- Yeterli mesleki formasyona ve mesleki sorumluluk sigortasına sahip bir yapı mühendisinden tasarımın amacına uygun ve güvenli olduğuna dair yazılı bir teyit. İstenilen onaylı belgelerin teslimine istinaden stant kurulumu katılımcı ve dekoratörün sorumluluğunda gerçekleştirilir. Kurulacak stantlar üzerinde TÜYAP'ın herhangi bir sorumluluğu yoktur. Herhangi bir karmaşık yapı üzerinde, yukarıdaki bilgilerin bildirilmesinin ardından değişiklik yapılması halinde, yukarıda değinilen planlar bu değişikliklerin bütün ayrıntılarını içerecek şekilde yeniden düzenlenmeli ve tasarımın son haliyle amacına uygun ve güvenli olduğuna ilişkin yapı mühendisinin teyidiyle birlikte yeniden bildirilmelidir.

c) Stant Kurulmasına İlişkin Şartlar

- Stant içlerinde standı kuran firmanın ve alt taşeronlarının, isim telefon ve iletişim bilgileri, kurulum sırasında ve fuar süresince standın görülen bir yerinde A4 ebatında yazılmalıdır.

d) Stant Sökülmesine İlişkin Şartlar

- Fuarın son günü kapanış saatinden sonra katılımcılar hızla stant alanlarını boşaltmak üzere gereken çalışmayı yapmaya başlayacaktır. Söküm sırasında standın ve malzemelerin güvenliği katılımcı tarafından sağlanacaktır. Stant söküm sonrasında katılımcı stant alanının tamamen boş ve temiz olarak bırakacaktır.
- Zamanında kaldırılmayan stantlar organizatör tarafından bedeli mukabili fuar alanının dışına çıkartılır. Bu sırada oluşabilecek her türlü hasar ve kayıptan katılımcı sorumludur.

e) Tesisat İşleri ile İlgili

• Standı besleyen tüm tesisatlarla ilgili sorunlar öncelikle Teknik Ofise bildirilmelidir. Organizatör ve fuar alanı, kamudan sağlanan enerji dalgalanmalarından ve sonuçlarından sorumlu değildir.

f) Kaçış Yolları ve Çıkış İşaretleri

Dört tarafı kapatılmış stantlarda acil bir durumda kaçışı kolaylaştırmak amacıyla:

- En az bağımsız 2 adet çıkış/kaçış yolu bulunmalıdır.
- Çıkış/kaçış yollarını gösteren şarjlı acil çıkış göstergeleri bulunmalıdır.
- Kaçış yolları üzerinde herhangi bir engel olmamalı, düz olmalı ve yüzeyi sağlam, pürüzsüz ve kaymayı önleyici özellikte olmalıdır.
- Standın herhangi bir noktasından açık bir alana veya kaçış yoluna olan mesafe 12 metreden fazla olmamalıdır.

g) Yüksekliği Dört Buçuk Metreden Fazla veya Çok Katlı Olan Stantlar

- Zemin kattan üst katlara çıkan en az iki birbirinden bağımsız merdiven bulunmalıdır.
- Merdivenler en az 500 kg/m² ağırlık yüküne dayanabilecek kapasitede olmalıdır.
- Yüksekliği 4,5 metreden fazla veya çok katlı stantlarda, Serbest İnşaat Mühendisi (SİM belgeli) bir mühendis tarafından imzalanmış statik uygunluk raporu alınması mecburidir.

h) Rampalar

Rampalar, yayalar ve tekerlekli sandalyeler için çok dik olmayan bir eğime sahip olmalıdır. Rampalar için ideal şartlar aşağıdaki gibidir:

- Yükseltilmiş stantların tümünde, engelliler için yürürlükte bulunan yönetmelik uyarınca, rampa bulundurulmalıdır.
- Rampalar, 10 metreden daha uzun olmamalı veya 50 santimetre'den daha büyük bir yüksekliğe sahip olmamalıdır.
- Rampalar, en az 1 metre engelsiz genişliğe sahip olmalıdır.
- Rampanın yüzeyi, özellikle ıslak olduğunda kaymayı önleyici yapıda olmalıdır.
- Rampanın her iki kenarında tırabzan bulunmalıdır. (Standa tekerlekli sandalye girişi için yapılmış kısa rampalar dışında).

i) Merdivenler

Merdivenler, güvenli bir kullanıma sahip olmalı ve ideal olarak aşağıdaki ölçütleri karşılamalıdır:

- İki kat arasındaki merdivenlerin üst ve alt kısmında düz bir merdiven sahanlığı bulunmalıdır.
- Merdiven sahanlıklarının her birisi en az 1,2 metre

engelsiz uzunluğa sahip olmalıdır.

- İki kat arası merdivenler en az 1,2 metre engelsiz genişliğe sahip olmalıdır.
- Kapılar, sahanlıklara doğru açılmamalıdır.
- İki kat arasındaki merdiven basamaklarının genişlik ve yüksekliği birbiriyle tutarlı olmalıdır.
- Basamakların yüksekliği 15 santimetre ile 17 santimetre arasında olmalıdır.
- Basamakların genişliği 28 santimetre ile 42,5 santimetre arasında olmalıdır.
- Basamakların arkası açık olmamalıdır.
- Tek basamak kullanımı tavsiye edilmez.
- Merdivenlerin ve sahanlığın bütün kenarlarında aralıksız devam eden bir tırabzan bulunmalıdır.
- İki kat arasındaki merdivenlerin genişliği 1,2 metreden daha az olmamalı ve tırabzan bulunmalıdır.
- Römork, bot, karavan ve diğer benzeri sergi malzemeleri için özel inşa edilmiş erişim yolları, yukarıda belirtilen düzenlemelere uymadıkları durumlarda risk değerlendirmesinden geçirilerek kullanımlarının güvenli olması sağlanmalıdır.
- Spiral merdiven kullanımı tavsiye edilmez. Aynı anda yirmi ve daha fazla kişi bulunan üst katlara çıkışta spiral merdiven kullanılmamalıdır.

j) Tırabzanlar

Tırabzanlar tırmanılmaz bir yapıya sahip olmalı; yani üzerleri katı dolgularla kapalı olmalı veya varsa dikey uzanan parmaklıkları arasındaki açıklık 10 santimetrenin üzerinde olmamalı ve dikey parmaklıklar arasında yatay bağlantılar olmamalıdır.

k) Korkuluk ve Parmaklıklar

Merdiven, sahanlık, balkon, galeri ve diğer seviye değişikliğine uğrayan zeminlerin açık yanlarını korumak amacıyla korkuluklar monte edilecektir.

Bu korkuluklar:

- Merdiven ve rampaların bütün açık kenarları için 1,1 metre yükseklikte koruma sağlamalı,
- Tırmanılmayacak bir yapıya sahip olmalı, üzerleri katı dolgularla kapalı olmalı veya varsa dikey uzanan parmaklıkları arasındaki açıklık 100 milimetrenin üzerinde olmamalı ve dikey parmaklıklar arasında yatay bağlantılar olmamalıdır.

l) Stant Kurulumunda Kullanılacak Malzemeler

Stantların, özel öğelerin ve teşhir ürünlerinin inşasında kullanılan bilgilendirme işaretleri ve alın tahtaları da dahil olmak üzere bütün malzemeler kullanımın amaç ve aşağıdaki şartlara uygun olmalıdır:

- Tasarım fonksiyonlarını teknik olarak gerektiği gibi yerine getirebilecek şekilde yeterli olarak hazırlanmalı ve monte edilmelidir.

- Tutuşmaz, yapısal olarak yanmaz veya uzun süre alevle dayanıklı olmalıdır.
- Stant kurulumunda kullanılacak yapıştırıcı ve boyalar mutlaka su bazlı olmalıdır.
- Malzemelerin uygun bir numunesinin onay için fuar yerine getirilmesi istenebilir. Malzemeler, yangın şartlarına uygun olmalarını garanti etmek için sahada test edilebilir.
- Stant süslemesinde kullanılacak dekoratif malzemeler alevle dayanıklı olmalı veya satın alındıklarında uygun kimyasallar kullanılarak işlemden geçirilmiş olmalıdır.
- Yapay bitki ve çiçekler yanıcıdır ve yandıklarında zehirli duman verirler. Bu nedenle tercihen stant süslemesinde kullanılmamalıdır.
- Stantta kullanılan her tür kumaş, perde, duvar kumaşı ve diğer malzemeler, vb. yapısal olarak yanmaz olmalı veya uzun süre ateşe dayanıklı olmalıdır. Yapısal olarak yanmaz özelliğe sahip olmayan malzemeler yanma geciktiriciyle işlemden geçirilmelidir.
- Stant içi dekorasyonda kullanılan kumaşlar gergin bir şekilde sert bir arka zemine sabitlenmeli ve/veya varsa pilileri kısa olmalı (serbest bırakılmamalı), yere kadar uzanmamalı ve koridor lambalarına temas etmemelidir.
- Çıkış yolları üzerindeki perdeler zeminden 75 milimetre yukarıda olmalı, ortadan ikiye ayrılmalı ve çıkış işaretlerini kapatmamalıdır.
- Bütün yer döşemeleri yere yapışık ve hareketsiz olmalı ve herhangi bir tehlike arz etmemeleri için bakımları yapılmalıdır. Yer döşemelerinin fuar alanının zeminine yapıştırılmasında sadece izin verilen bantlar kullanılabilir. Yer döşemelerinin fuar alanının zeminine sabitlenmesinde başka yöntemler, örneğin kablo kroşesi, çivi ve vida kullanılması yasaktır.
- Standın bütün cam bölmeleri, cam kırılmasından kaynaklanabilecek yaralanmaların önüne geçilmesi açısından en az 6 milimetre kalınlığında emniyet camından (lamine veya temperli) imal edilmiş olmalıdır. Aşağıdaki tabloda, büyük ebatlı camlı bölümlerin sahip olması gereken kalınlıklar verilmiştir:

Maksimum Pencere Büyüklüğü Ölçüleri	
Gerekli Kalınlık	Ölçü
8 milimetre	1100x1100 milimetre
10 milimetre	2250x2250 milimetre
12 milimetre	4500x4500 milimetre
15 milimetre	Sınır yok

- Kesintisiz, açık camlı büyük alanlar uyarı şeritleri, noktalar, logolar vb. ile belirtilecektir. Standın yüksek bölümlerindeki cam parçalar tellerle kaplanmış veya lamine camdan oluşmalı veya parçalanmaya karşı yeterince korunmuş olmalıdır.
- Gece örtüleri, yapısal olarak yanmaz veya yanmazlığı sağlayacak kadar yeterli işlemden geçirilmiş malzemeden

yapılmış olmalıdır. Kullanılmadıklarında herhangi bir engellemeye yol açmayacak şekilde rulo yapılmış halde ve sıkıca depolanacaktır.

- Sahada, sadece su-bazlı boya kullanılabilir.
- Stant dekorasyonunda püskürtme boya yasaktır.
- Stant dekorasyonunda yer ve duvarlara sabitleme yapmak için çivi ve/veya vida kullanılması kesinlikle yasaktır.
- Döşenmiş koltuk ve sandalyeler yanıcı olmamalı ve uygun bir standart ile işaretlenmelidir.

2.13 ARAÇ HAREKETLERİ

a) Genel Araç Kuralları

- Araç sıkışıklığına engel olunması için her türlü aracın yükleme kapılarından emniyetli bir şekilde stant alanına erişimi mümkün olmalıdır.
- Tesisat kanallarına düşme riskine karşı tüm araçlar bilgilendirilmelidir.
- Yükleme kapıları nakliye ve servis araçlarının geçişine engel olmayacak şekilde açık bırakılmalıdır.
- Yayalar, fuar alanı içinde hareketlerinde iş makinalarına ve yükleme boşaltma için içeri giren araçların hareketlerine karşı dikkatli olmalı. Uyarı levhalarına, yönlendirme ve güvenlik personeli talimatına uymalıdır.
- Yoğun araç faaliyetinin bulunduğu durumlarda, saha içinde yapılan araçların yükleme ve boşaltma faaliyetleri sırasında mutlaka katılımcı firmanın yetkilisi yükleme ve boşaltmaya nezaret etmelidir.
- Fuar salonunun zemininin ve fuar merkezinin yollarının, karayollarıyla aynı ağırlığı kaldıracağı varsayılmamalıdır. İSG Biriminden, döşeme yük sınırları ve özellikle de aşağıdaki konularda tavsiye ve bilgi istenmelidir:
  - Vinçler üzerindeki dış desteklerin nokta yükü,
  - Zemin taşıma kapasiteleri,
  - Döşeme kanalları veya daha zayıf alanların kapasitesi,
  - Trafik refakat görevlileri, reflektif yelekler giymelidir.

b) Şoförlerin Yeterliliği

Şoförler, araçlarının kullanımı için gerekli eğitim, lisans ve yeterliliğe sahip olmalıdır. Şoförler; trafik refakat görevlilerinin, güvenlik görevlilerinin ve Organizatör operasyon personelinin taleplerine uymalıdır. Organizatör, güvenli olmayan her türlü aracı kiralık alandan uzaklaştırma hakkını saklı tutar.

c) Araç Bakımı

Bütün araçlar fuar alanı içinde güvenlik riski taşımayacak şartlarda bulunmalıdır. Bütün kaldırma ekipmanlarının güvenlik denetlemesi yapılmalıdır. Organizatör güvensiz araçları alandan tasfiye etme hakkına sahiptir.

**TÜYAP YÖNETİM SİSTEMİ DESTEK DÖKÜMANLARI
FUAR KATILIMCILARI, KİRACILAR VE ALT YÜKLENİCİLER İÇİN
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KILAVUZU**

d) Araç Hareket Kuralları

Araç şoförleri:

- Fuar merkezinde geçerli hız limitlerini veya her koşulda fuar merkezinde dış alanlarda 10 km/h ve iç alanlarda 10 km/h üzerinde hız yapmamalıdır.
- Araçlar ruhsatlarındaki yük limitlerine uymalıdır.
- Arka görüşün sınırlı olduğu durumlarda bir 'işaretçi' olmadan araçlarını geri sürmemelidir.
- Bir ekipmanın (örnek; vinç) çalıştırılmasında kullanılmayacaksa motorlarını çalışır durumda bırakmamalıdır.
- Yolcu koltuğu dışında araçların hiçbir yerinde yolcu taşımamalıdır.
- Yangın çıkışlarını veya acil durum araçlarının kullanacağı yolları kapatacak şekilde yükleme veya indirme yapmamalıdır.
- Emniyet kemerini takmalıdır.
- Geri giderken işaret ışığını kullanmalıdır.
- Her zaman araçlarının emniyetini almalı ve araçlarından çıkarken araç anahtarını yanına almalıdır.
- Ziyaretçi girişi varken salonlarda hiçbir aracı kullanmamalıdır.
- Alkol veya uyuşturucu etkisi altındayken hiçbir aracı kullanmamalıdır.
- Aracını kullanırken mobil telefonla görüşme yapmamalıdır.

e) Yakıt İkmali

Yangın emniyeti açısından araçlara kamuya açık alanlarda veya yakınında ve kesinlikle salonların içinde yakıt ikmali yapılmamalıdır.

2.14 ATIK VE KORİDOR YÖNETİMİ

Atık maddelerin koridorlara bırakılması yangın çıkış güzergâhlarının kapanmasına yol açar bu da sağlık ekiplerinin acil durumlarda girişlerini engeller. Atıkların içerisindeki keskin objeler, el ve ayak yaralanmalarına sebep olabilir. Gıda atıkları parazit çeker ve sağlık riski oluşturur.

a) Genel Atık Temizleme

TÜYAP Fuarcılık Grubu Şirketleri alanlarının normal atık temizliğinden ve halıların toplanmasından TÜYAP sorumludur. Fuar katılımcıları ve onların taşeronları ise aşağıda belirtilen tüm atıkların naklinden sorumludur:

- Kasalar ve paletler,
- İnşaat malzemeleri atıkları (tuğla, kum ve stant montaj malzemeleri),
- Metal parçalar,
- Çöp haznelere sığmayacak kadar büyük malzemeler,
- Riskli atıklar (boyalar, çözücüler, kimyasallar, klinik atıklar, aerosollar, yağlar veya kayganlaştırıcı maddeler, tüm bu malzemelerin içerisinden çıkan atık malzemeler),

- Kızarmış yağlar,
- Çıkartılmış lambalar (floresan tüpleri) ve ampuller,
- Fuar sırasında, katılımcıların çalışma ispatı olarak üretmiş olduğu malzemeler,
- Çiviler ve keskin objeler tahtadan dışarı çıkarılmamalı ve düz bir şekilde çekiçlenmelidir.

b) Acil Durum Koridorları

- Kurulum ve söküm süresince belirli koridorlar acil durum araçları için giriş ve tahliye için tasarlanmıştır, her zaman önü boş bırakılmalıdır.
- Salon giriş çıkışlarının önüne hiçbir şekilde araç park edilmemelidir.
- Salonların dışında kırmızı ile belirtilen acil durum çıkış rotalarının üzerine hiçbir şekilde araç park edilmemelidir. Mal giriş kapıları ve TIR alanının giriş kapıları acil giriş rotalarıdır; bunlar işaretlemeler ile birlikte belirtilmiştir.
- Belirlenmiş acil durum koridorlarının olduğu bölgelerde yükleme yapılamaz.

2.15 STANTLARDA SU KULLANIMI

- Su ile alakalı farklı servis talepleri, stant planı, stant yerleşimi ve stant numarası bilgileriyle beraber fuardan 30 gün önce Organizatöre bildirilmelidir.
- Stantlara bağlanan su, şehir şebeke suyudur. İçme suyu olarak kullanılması ve buz makinalarına doğrudan bağlanması önerilmemektedir.
- Şebeke suyu stantlarda insanların kullanımı için kullanılacaksa, hijyen şartları katılımcı firma tarafından sağlanmalıdır.

2.16 YÜKSEKTE ÇALIŞMA

a) Gereksinimler

- Yüksekte çalışmayı azaltmak ve elemek için tüm makul adımlar atılmalıdır. Yüksekte çalışma iyi planlanmalı ve yönetilmeli ve doğru ekipman seçilmelidir.
- Yüksekte çalışacaklar aşağıdakilerden emin olmalıdır.
- Yüksekte çalışacak personel, "Yüksekte Çalışma Eğitim Sertifikası" almış olmalıdır. Eğitim almamış personel yüksekte çalıştırılmaz.
- Kaldırıcı araçlar tam ve güvenli olmalıdır.
- Eğer güvenlik ve pratik yapılmadıysa yüksekte hiçbir iş yapılmamalıdır.
- Güvenlik tehlikesi içeren (sert rüzgârlar, kaygan zemin gibi) koşullar varsa yüksekteki tüm işler dikkatle ele alınmalıdır.
- Yüksekte çalışanlar korkuluklarla korunmalı veya düşmeyi önleyen emniyet kemeri ile bağlanmalıdır (merdiven kullanılmıyor ise).
- Yüksekte çalışacak kişiler eğitilmiş ve yeterli olmalıdır.
- Yüksekte kullanılacak ekipman yeterli düzeyde incelenmiş ve güvenlik tehditlerinden uzak olmalıdır.

- Düşen objelerin riski düzgün bir şekilde kontrol edilmelidir. İş platformları düşmeyi önlemek için ayak tahtasına sahip olmalıdır.
- Yüksekte çalışanların altından çalışan ya da yürüyen kişilerin geçişlerini önlemek için emniyet şeridiyle önlem kontrol altına alınmalıdır.
- Yüksekte çalışmanın olduğu yerin etrafında çalışan kişilerin baret giymesi gereklidir.
- Mobil yüksek iş platformlarında çalışan kişiler baret giymelidir.
- Yüksekten kurtarma ve acil durum için planlar yerinde olmalıdır.

b) Seyyar Merdivenler

- Seyyar Merdivenler eğer iş platformları kullanımı pratik değil ise veya aktivite riski düşük ise üreticinin kullanım kılavuzuna uygun şekilde kullanılabilir. Merdiven kullanımında aşağıdaki kılavuz takip edilmelidir:
- Seyyar merdivenler her kullanımdan önce kontrol edilmeli, herhangi bir kusur görülmesi halinde kullanılmamalı, tamir edilmeli veya hurdaya ayrılmalıdır.
- İşyerinin çeşitli yerlerinde, örneğin yangın amacıyla bulundurulmuş seygar merdivenler sadece yangın amacıyla kullanılmalı ve buradan alınıp başka amaçlarla kullanılmamalıdır.
- Seyyar merdivenlerin basamakları en az 30 santimetrede bir ve eşit aralıklarla olmalı, merdiven genişliği ise 55 santimetreden dar olmamalıdır.
- Seyyar merdivenler, eğimi 75 derece (taban dayama mesafesi merdiven dayanma noktasına kadar olan uzunluğun ¼'ü kadar) olacak biçimde yerleştirilmeli, ayrıca dayanak noktasında en az 1 metrelik bir uzantısı olmalıdır.
- Seyyar merdivenlerin ayaklarına kaymaması için tırtıllı veya dişli demir veya lastik pabuç takılmalıdır.
- 4 metreden uzun seygar merdivenler çelik boru veya profilden yapılmış olmalı, ancak bunlar enerjili hatların ve cihazların yakınında kullanılmamalıdır.
- Seyyar merdivenlerin maksimum uzunluğu, iki merdiven birleştirilse dahi, 8 metreyi geçmemelidir. Sadece basamak aralıkları eşit merdivenler birleştirilmelidir.
- Seyyar merdivenlere çıkılıp inilirken merdivene bakacak biçimde inilip çıkılmalı, merdiven üzerinden aşağıya doğru kayılmamalıdır.
- Destekli merdivenlerde, kollar orta yerinden bir tarafı eklemli, diğer tarafı çengelli lama veya zincir ile birbirine bağlanmalı, merdiven tam açıldıktan ve bu şekilde emniyete alındıktan sonra merdivene çıkılmalıdır.
- Merdivenler kullanılırken bir yardımcı tarafından tutulmalıdır.
- Merdivenler kırılabilir zeminlere dayanmamalıdır.
- Duvara dayalı merdivenlerin dörtte üçünden yukarıya çıkılmamalıdır.
- En üst basamak ya da adım çalışmak için platform olarak kullanılamaz.

- Merdiven veya portatif merdivenlere sadece bir insan tırmanmalı veya çalışmalıdır.
- Dört tekerlekli seygar platformlara çıkmadan önce tekerlekler yere sabitlenmelidir.
- Seygar platformlara çıkış ve iniş için uygun ve güvenli merdiven olmalıdır.

2.17 EL ALETLERİ VE TAKIMLAR

- El aleti ve takımlar sadece yapılış amaçlarına uygun işlerde kullanılmalı, hasarlı, kusurlu el aletleri ve takımlar kullanılmamalıdır.
- Yanıcı, parlayıcı, patlayıcı maddelerin bulunduğu boyahane ve benzeri yerlerde, LPG tankları ve doğalgaz istasyonları çerçevesinde kullanılacak el aletleri kıvılcım çıkartmayacak yapıda olmalıdır.
- Sapları oynayan çekiç ve balyozlar kullanılmamalı; bunlara borudan kaynak yapılarak sap takılmamalıdır.
- Eğe, raspa, tornavida gibi takımlar sapsız kullanılmamalı; çatlamış, yarılmış saplar değiştirilmelidir.
- İzolasyonu yıpranmış, soyulmuş elektrikli el aletleri kullanılmamalıdır.
- El aletleri yerde bırakılmamalı, bunlar uygun dolap ve takım kutularında bulundurulmalıdır.

2.18 İLGİLİ YÖNETMELİKLER

- 2.18.1 Elektrikli İşler İç Tesisat Yönetmeliği
- 2.18.2 Yüksekte Çalışma
- 2.18.3 Kuvvetli Akımlar Yönetmeliği
- 11.11.1989 tarih 20339 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Elektrik İle İlgili Fen Adamlarının Yetki, Görev ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelik."
- 04.11.1984 tarih 18565 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Elektrik İç Tesisler Yönetmeliği."
- 21.08.2001 tarih 24500 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliği."
- 30.11.2000 tarih 24246 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Elektrik Kuvvetli Akım Tesisler Yönetmeliği"
- 30.12.2014 tarih 29221 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği"
- 30.06.2012 tarih 6331 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği"
- 19.12.2007 tarih 26735 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Binaların Yangından Korunması Yönetmeliği"
- 05.10.2013 tarih 28786 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği"

**TÜYAP YÖNETİM SİSTEMİ DESTEK DÖKÜMANLARI
FUAR KATILIMCILARI, KİRACILAR VE ALT YÜKLENİCİLER İÇİN
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KILAVUZU**

EK:1 Toplanma Merkezleri Krokisi İstanbul

EK:2 Toplanma Merkezleri Krokisi Adana

EK:3 Toplanma Merkezleri Krokisi Bursa

EK:4 Toplanma Merkezleri Krokisi Diyarbakır

EK:5 Toplanma Merkezleri Krokisi Erzurum

EK:6 Toplanma Merkezleri Krokisi Eskişehir

EK:7 Toplanma Merkezleri Krokisi Kayseri

EK:8 Toplanma Merkezleri Krokisi Konya

EK:9 Toplanma Merkezleri Krokisi Samsun

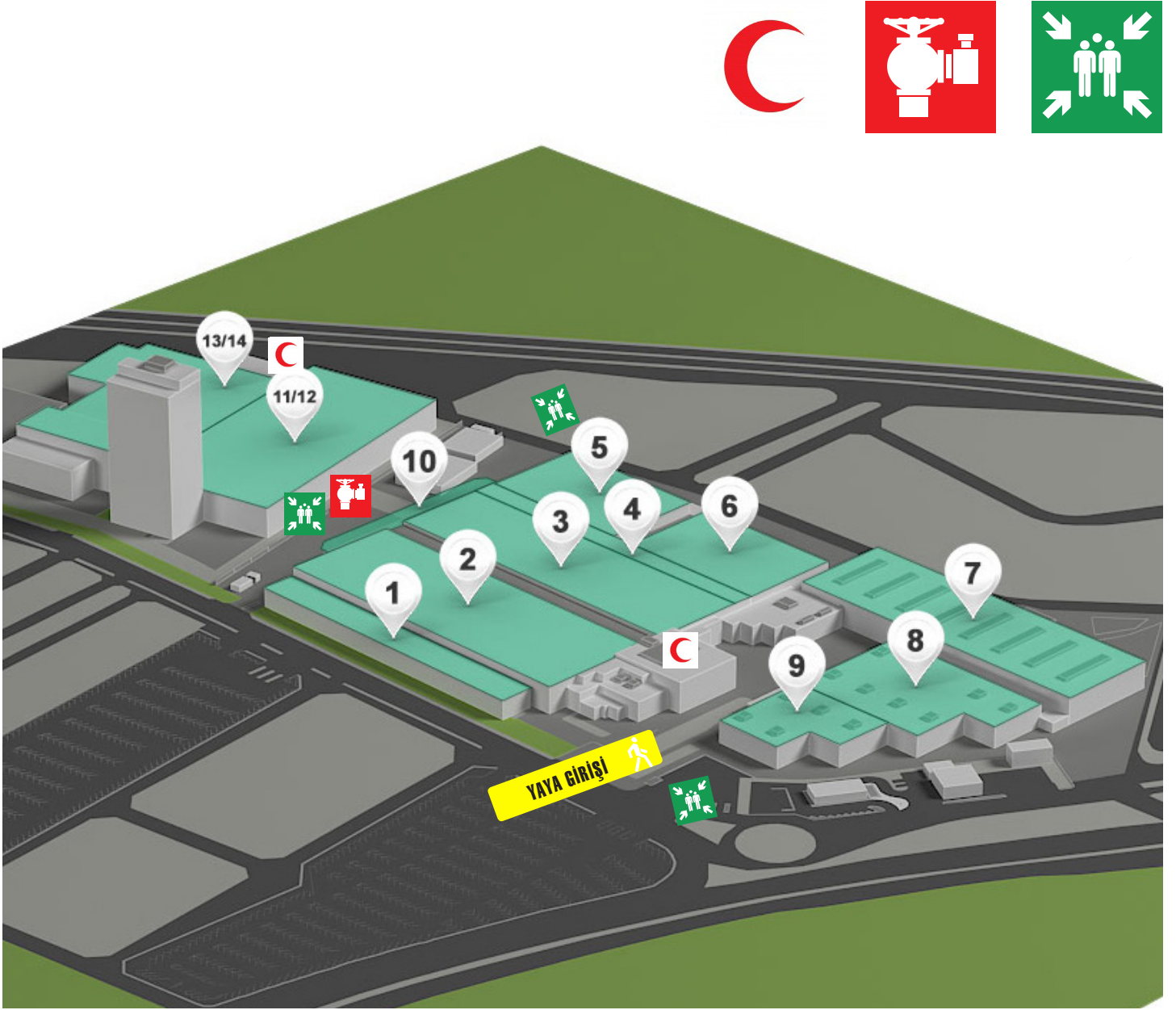
EK:10 Jeneratör Kullanımı Talep Formu

EK:11 Üçüncü Şahıs Mali Mesuliyet Sigorta Örneği

EK:12 Pişirme ve Tadım Formu

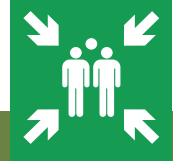
EK:13 İş Sağlığı ve Güvenliği Taahhütnamesi

EK:1 Toplanma Merkezleri Krokisi İstanbul

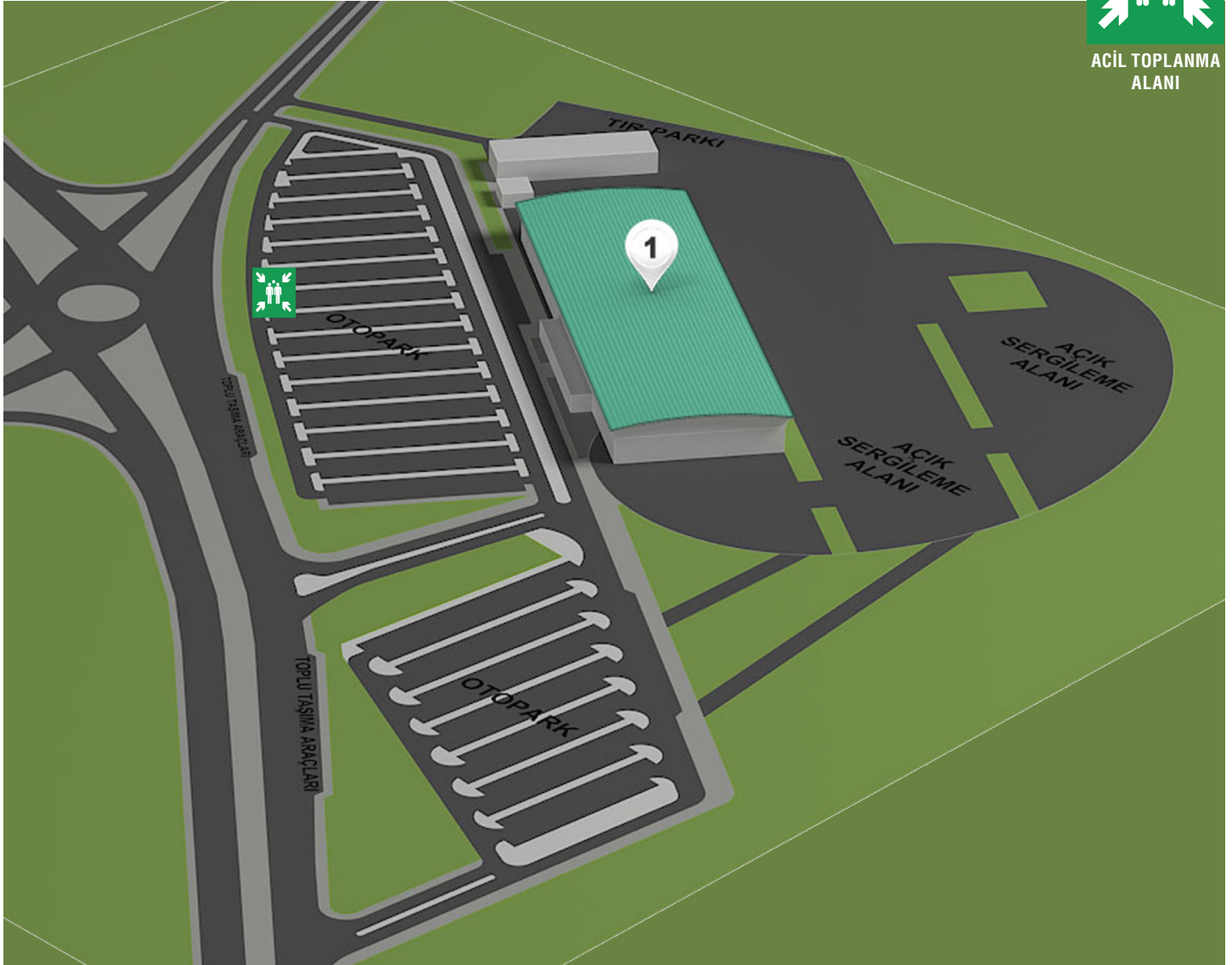

TÜYAP YÖNETİM SİSTEMİ DESTEK DÖKÜMANLARI
FUAR KATILIMCILARI, KİRACILAR VE ALT YÜKLENİCİLER İÇİN
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KILAVUZU

EK:2 Toplanma Merkezleri Krokisi Adana

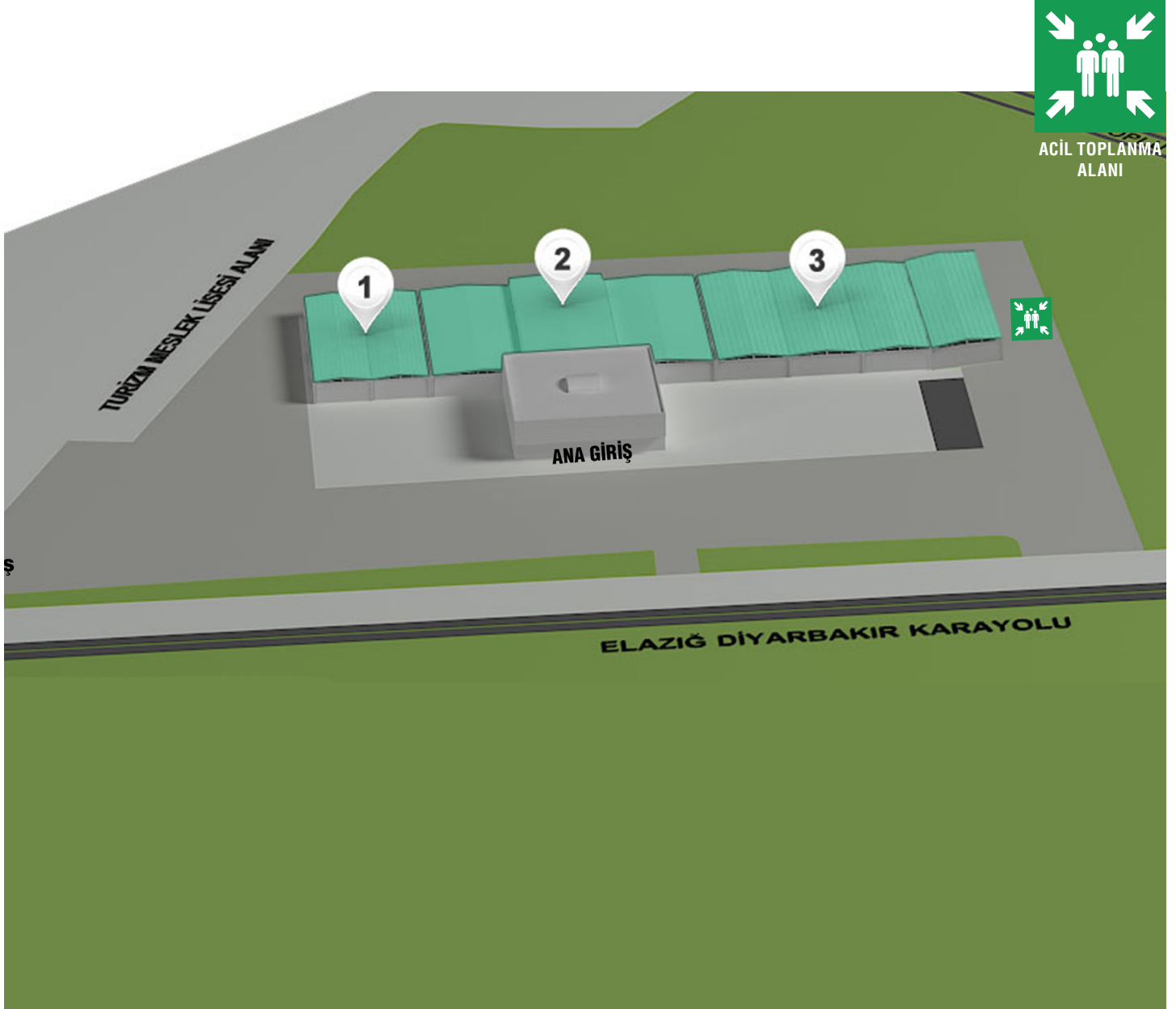
ACİL TOPLANMA
ALANI

**TÜYAP YÖNETİM SİSTEMİ DESTEK DÖKÜMANLARI
FUAR KATILIMCILARI, KİRAÇILAR VE ALT YÜKLENİCİLER İÇİN
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KILAVUZU**

EK:5 Toplanma Merkezleri Krokisi Diyarbakır

**TÜYAP YÖNETİM SİSTEMİ DESTEK DÖKÜMANLARI
FUAR KATILIMCILARI, KİRAÇILAR VE ALT YÜKLENİCİLER İÇİN
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KILAVUZU**

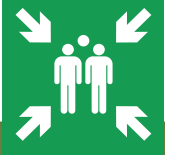
EK:6 Toplanma Merkezleri Krokisi Erzurum

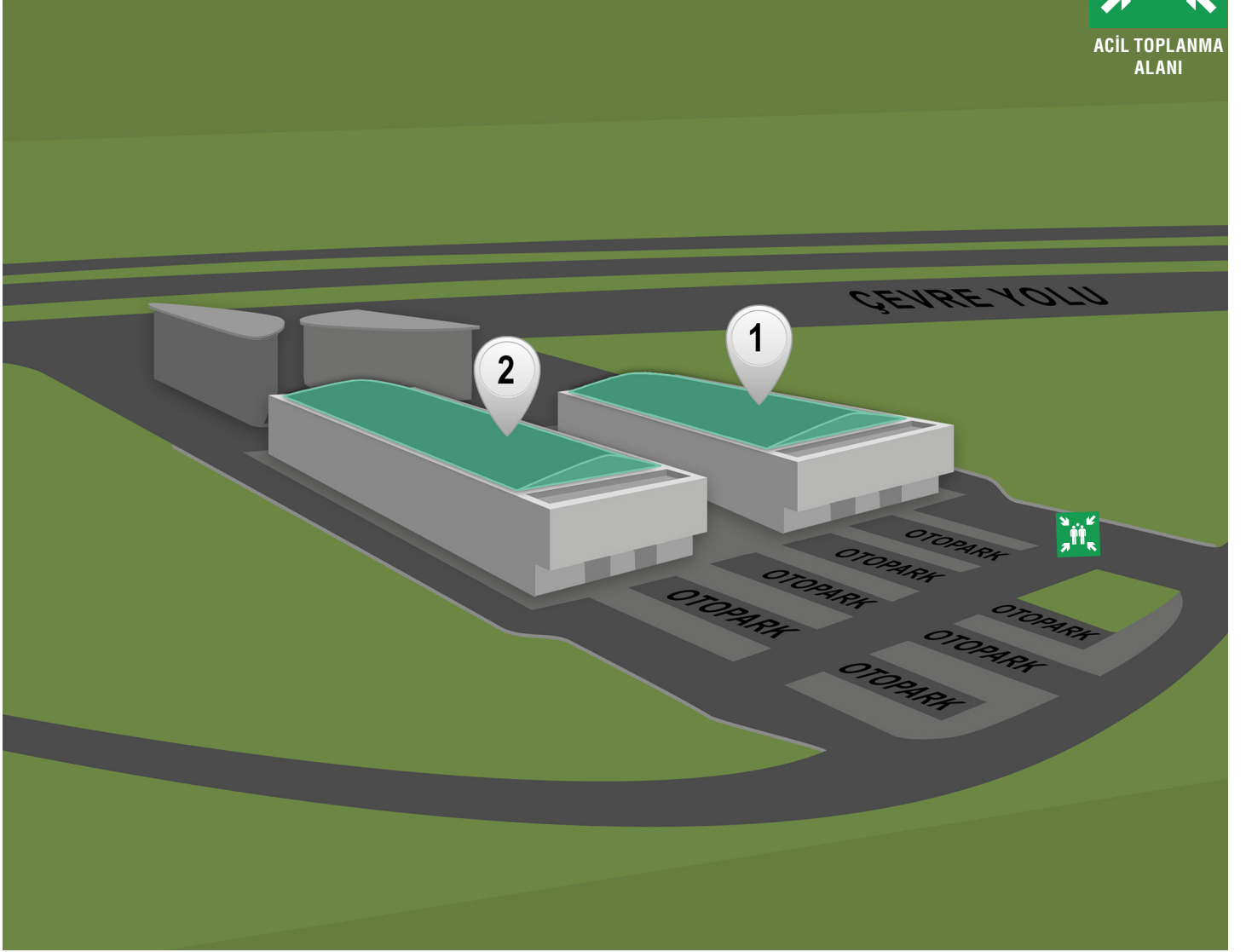
**ACİL TOPLANMA
ALANI**

EK:5 Toplanma Merkezleri Krokisi Eskişehir

ACİL TOPLANMA
ALANI

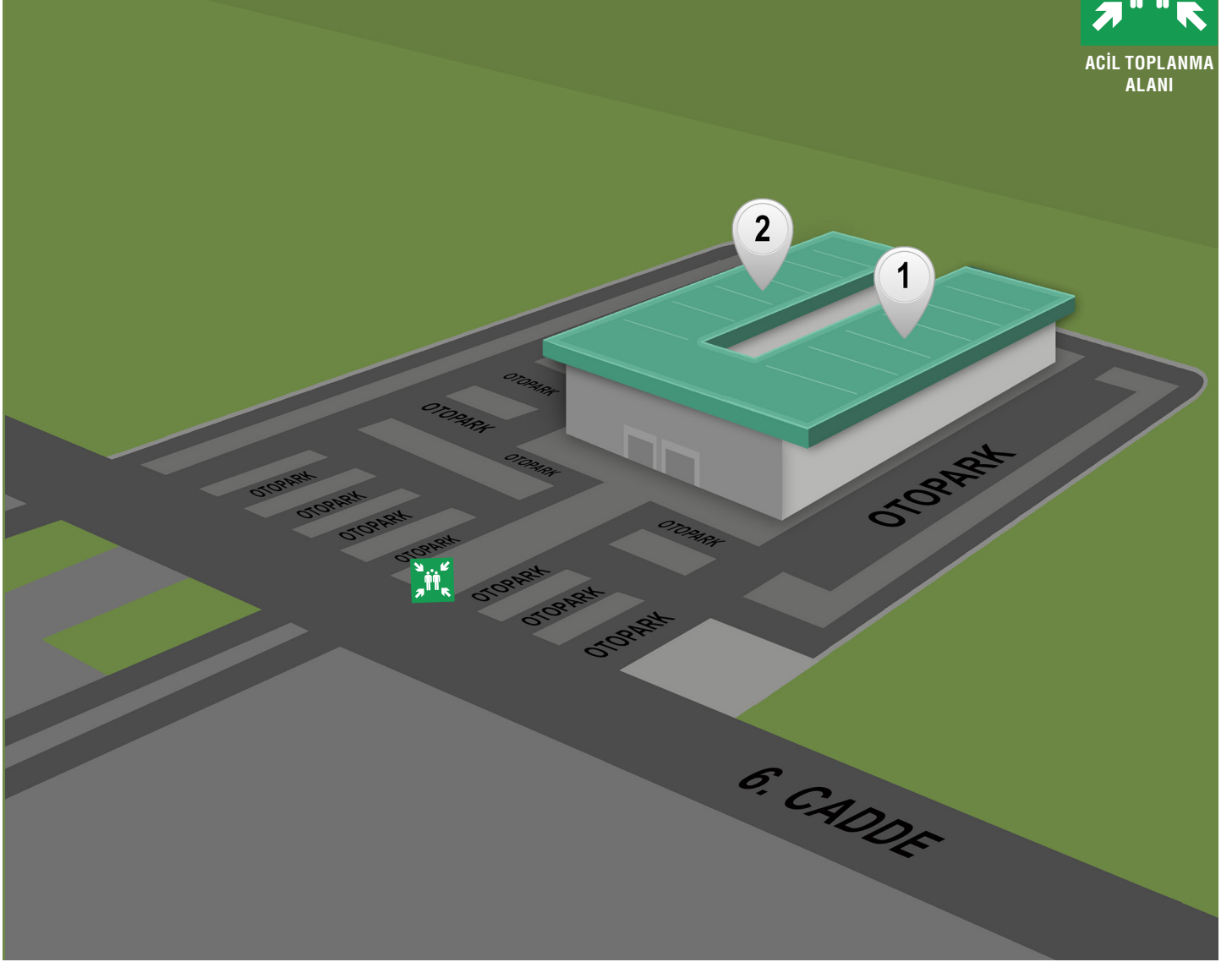

**TÜYAP YÖNETİM SİSTEMİ DESTEK DÖKÜMANLARI
FUAR KATILIMCILARI, KİRACILAR VE ALT YÜKLENİCİLER İÇİN
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KILAVUZU**

EK:6 Toplanma Merkezleri Krokisi Kayseri

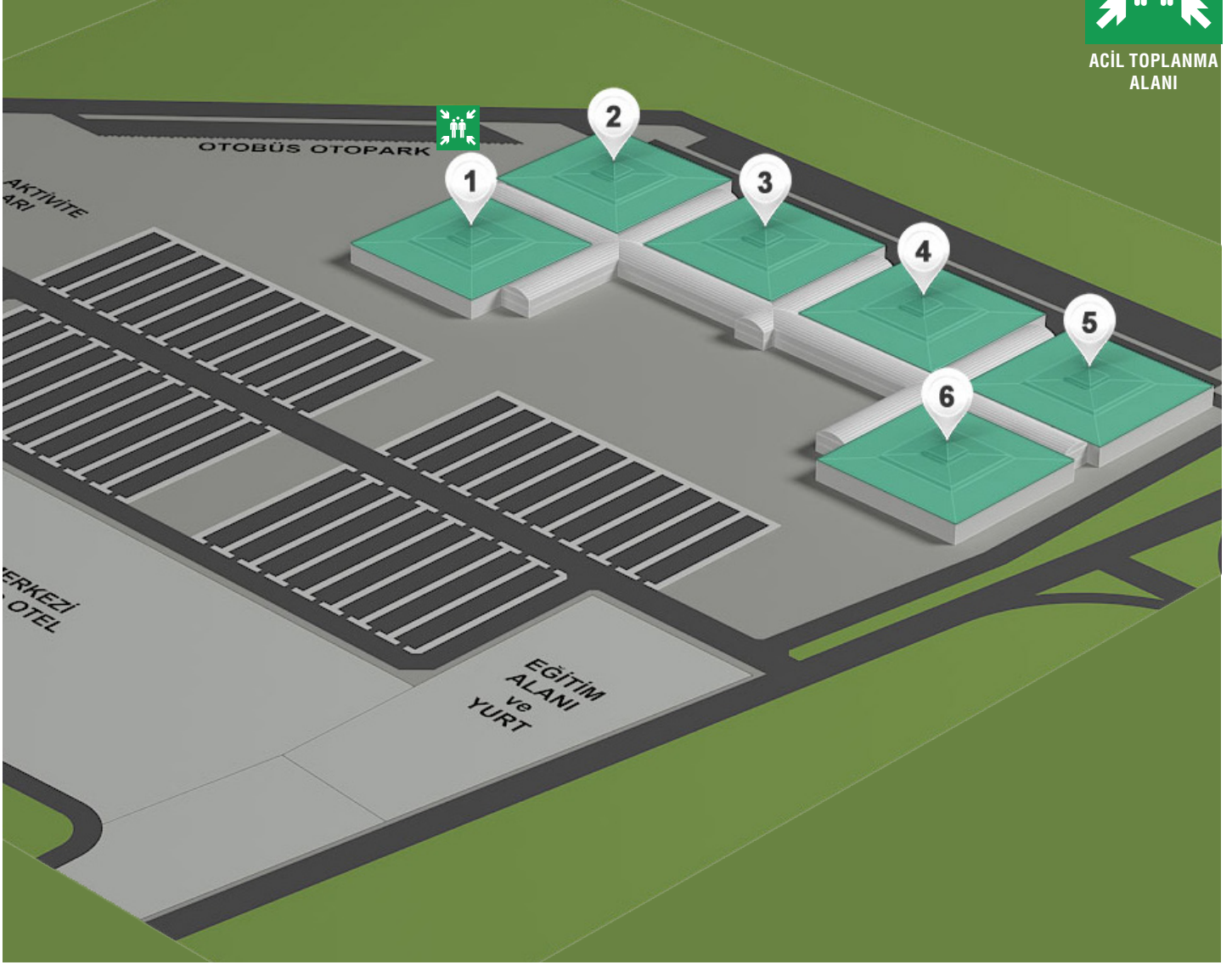
**ACİL TOPLANMA
ALANI**

EK:6 Toplanma Merkezleri Krokisi Konya

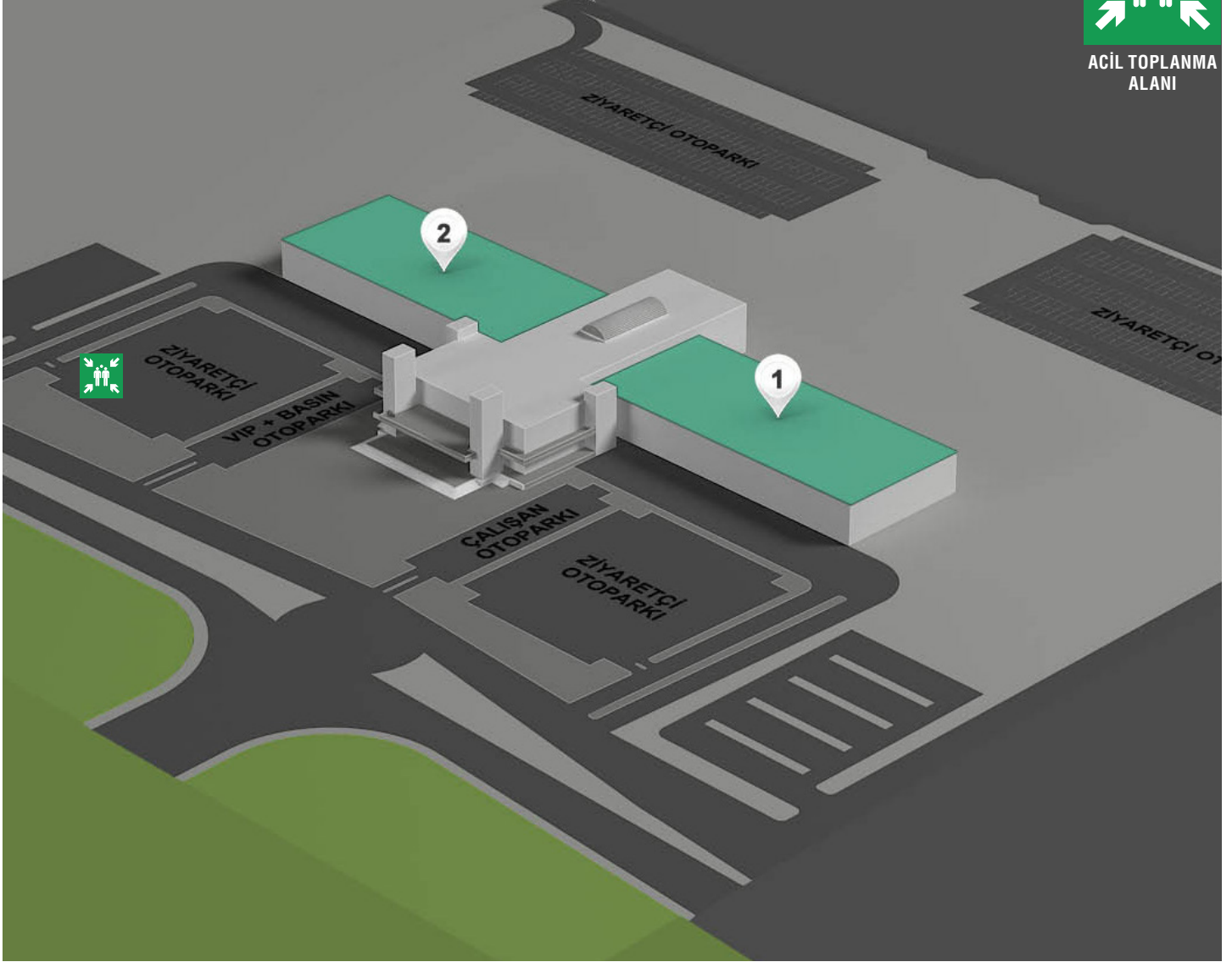
ACİL TOPLANMA
ALANI

EK:7 Toplanma Merkezleri Krokisi Samsun

ACİL TOPLANMA
ALANI

TÜYAP YÖNETİM SİSTEMİ DESTEK DÖKÜMANLARI
FUAR KATILIMCILARI, KİRACILAR VE ALT YÜKLENİCİLER İÇİN
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KILAVUZU

EK:1 Jeneratör Kullanımı Talep Formu

Fuarlarda fuar enerjisinden bağımsız kendine ait jeneratör kullanmak isteyen firmalar bu formda yer alan bilgileri doldurarak kurulum gününden önce Teknik Ofise iletmek zorundadır. Bu formun iletilmemesi ya da kurulum gününden sonra başvuru yapılması durumunda Tüyap jeneratör kurulumuna izin vermeme hakkına sahiptir. Tüyap jeneratör tedarikçisinden, kurulumundan, işletilmesinden ve geri sökümünden sorumlu değildir.

Standın jeneratör kurulabilecek alana mesafesi nedeniyle, jeneratör kullanımı talebi karşılanamayabileceğini, firmalar peşinen kabul ederler.

Jeneratör Kullanımı Talep Eden

Firma Stant No: Firma Bilgileri:
Firma Stant Sorumlusu: Telefon: E-posta:

Jeneratör (Tedarik Yapan Firma Tarafından Doldurulacak)

Marka/Güç Bilgileri: Tedarikçi Firma Bilgileri:
Tedarikçi Firma Sorumlusu: Telefon:
E-posta: Nöbetçi Yetkili Personel Bilgileri:

Jeneratör ve Kablo Güzergah Bilgileri

(Teknik Ofis, Tesis İşl./Elektrik, Tedarik Yapan Firma tarafından sahada doldurulacak)

	Evet	Hayır	Açıklama
Jeneratörün Konulacağı alan uygun mu?	☐	☐	_____
Kablonun geçeceği güzergâh uygun mu?	☐	☐	_____
Kablo kesiti ve Jeneratör panosu uygun mu?	☐	☐	_____
Yakıt Deposu Güvenli mi?	☐	☐	_____
Jeneratör Çalıştığı sürece yetkili personel var mı?	☐	☐	_____

İletişim Bilgisi

Jeneratör etrafı güvenliği   _____

FİRMA STANT SORUMLUSU	TEDARİKÇİ FİRMA SORUMLUSU	TEKNİK OFİS	TESİS İŞLETME ELEKTRİK	PROJE GRUP BAŞKANI

EK:8 Üçüncü Şahıs Mali Mesuliyet Sigorta Örneği

SİGORTA

3. SAHIS MALI MESULİYET SİGORTA POLİÇESİ

<u>Müşteri</u>	<u>Acente No</u>	<u>Ürün Kodu</u>	<u>Police</u>	<u>Tecdit No</u>	<u>Zayıf No</u>
----------------	------------------	------------------	---------------	------------------	-----------------

Sigorta Şirketi Ünvanı/ Adresi:
Acente Levha No-Adı :
Acente Adresi :
Düzenleyen Teknik Personel Sicil No - Adı Soyadı: Genel Müdürlük Kullanıcısı Tarafından Düzenlenmiştir.

<u>Sigortalı Bilgileri</u>	<u>Sigorta Ettiren</u>
Vergi No:	Vergi No:
Ad/Soyad:	Ad/Soyad:
Mahalle/Köy:	Mahalle/Köy:
Cadde/Sokak:	Cadde/Sokak:
Bina/Site/No:	Bina/Site/No:
Kat/Daire No:	Kat/Daire No:
İlçe / İl:	İlçe / İl:

<u>Dain-i Mürtehin:</u>	<u>Başlangıç Tarihi:</u>	<u>Bitiş Tarihi:</u>
<u>Tanzim Tarihi:</u>		

<u>Teminatlar</u>	<u>Taksitler</u>		
<u>Teminat Adı</u>	<u>Bedel</u>	<u>Taksit</u>	<u>Tarih</u>
KİŞİ BAŞI BEDENİ	TL	1	
3. SAHIS MADDİ HASAR	TL	2	
KAZA BAŞI BEDENİ	TL	3	
		4	
		5	

Primler ve Vergiler

Net Prim:

BSMV:

Brüt Prim:

Teminat Kapsamı :

İşbu poliçe ile, sigortalının riziko adresinde işletme faaliyetleri sırasında ve sigorta süresi içinde meydana gelebilecek kazalar sonucunda:

- a) Üçüncü şahısların ölmesi, yaralanması veya sağlığının bozulması,
b) Üçüncü şahıslara ait mallarda maddi zarar meydana gelmesi sebebi ile ileri sürülebilecek tazminat talepleri, Üçüncü Şahıs Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları hükümlerince ve poliçe üzerinde belirtilen bedeller/klozlar/özel şartlar /notlar çerçevesinde teminat altına alınmıştır.

3.Şahıs genel şartları hükümleri saklı kalmak üzere Tüyap Fuarcılığına ait sigortalı alan içinde sigortalının kendisince ve/veya anlaşma yaptığı taşeron firmalarca yapılan dahili nakliyatlar sırasında oluşacak hasarlar teminata dahildir. Ayrıca bu kapsamda taşeron firmaların ve/veya Tüyap Fuarcılığına ait ve/veya fuar alanında sergilenen diğer 3.şahıslara ait varlıklara verilecek zararlar teminata dahildir. Bu Özel Şartın verilen teminat sonucu sigortalının her bir olay ve olaylar zinciri için azami sorumluluğu hiçbir surette poliçede belirtilen ilgili ek teminat limitini geçmeyecek ve tazminat ?Üçüncü Şahıslara Karşı Sorumluluk Sigortası Ek Teminatı Klozu? dahilinde hesap edilecektir. Her bir olayda veya olaylar zincirinde, poliçede sigortalı olarak belirtilen şahıs, firma ve/veya kuruluşlara Çapraz Sorumluluk teminatı sebebi ile ödenecek toplam tazminat tutarı, poliçede ayrıca belirtilmiş ise, ilgili limiti; eğer belirtilmemiş ise, azami olarak Üçüncü Şahıs Mali Mesuliyet teminatı için verilen limiti geçmeyecektir

İstisnalar :

- Poliçede yazılı risklerin dışındaki sebeplerden dolayı oluşabilecek hasarlar teminat haricidir.
- Müşterilere verilmesi gereken ticari hizmetlerin gereği gibi sağlanmamasından kaynaklanan sorumluluk teminat haricidir.
- Ürün sorumluluk, ürün geri çekme, ürün garantisi ve Mesleki Sorumluluk teminat haricidir.
- Asbestos ile ilgili sorumluluk teminat haricidir.
- Radyasyon dolayısıyla oluşacak sorumluluk teminat haricidir.
- İş durması, kar kaybı vb.her türlü dolaylı hasarlar teminat haricidir.
- Sözleşmesel cezalar teminat haricidir.
- Emanete bırakılan ve/veya işlenmek üzere bırakılan 3.şahıs mallarına gelebilecek zararlar sonucu oluşabilecek sorumluluklar teminat haricidir.
- Her türlü motorlu araç ile ilgili sorumluluklar teminat haricidir.

EK:12 Pişirme ve Tadım Formu

Fuar alanında yapılacak tüm yiyecek, içecek tadım ve pişirme faaliyetleri başvurularının fuar başlamadan önce Organizatör firma ve fuarın yapılacağı alanda varolan Tüyap Teknik Ofis yetkilileri tarafından incelenmesi ve onaylanması gerekmektedir. Organizatör firma, iş sağlığı ve güvenliği kural ve standartlarına uymayan tüm uygulamaları durdurma yetkisine sahiptir. Organizatör firma tarafından iletilmiş kural ve standartlara uymayan ekipmanların fuar alanından çıkartılması söz konusu olabilir. Bu formun iletilmemesi ya da kurulum gününden sonra başvuru yapılması durumunda Tüyap bu materyellerin kullanımına izin vermeme hakkına sahiptir.

Fuar alanında, yiyecek, içecek pişirme ve tadımı yapabilmek için aşağıda yer alan formu doldurarak fuar başlangıç tarihinden 1 hafta önce organizatör firma yetkililerine ulaştırmanız gerekmektedir.

Kullanımı Talep Eden

Firma Stant No:

Katılımcı Firma Adı:

Firma Adres ve Telefonu:

Firma Stant Sorumlusu:

Firma Stant Sorumlusu Telefonu:

Firma Stant Sorumlusu E-posta:

1. Tadım yaptırmayı planladığınız yiyecek/içecek türü nedir? _____

2. Standınızda yemek pişirmeyi planlıyor musunuz? Evet Hayır

3. Bir önceki soruya cevabınız **EVET** ise:

A) Ne tür bir ürün pişirmeyi planlıyorsunuz? _____

B) Ne tür pişirme yöntemi kullanmayı planlıyorsunuz? _____

C) Hangi ekipmanları kullanmayı planlıyorsunuz? _____

Bu izin formunu imzalayarak Organizatör firma tarafından tarafıma iletilmiş olan “STANT ALANINDA YİYECEK / İÇECEK TADIM VE PİŞİRME KURALLARI”nı okuduğumu ve belirtilen kurallara uymayı teyit ettiğimi beyan ederim.

EK:13 İş Sağlığı ve Güvenliği Taahhünamesi

Sayın : .....

TÜYAP Fuar Merkezlerinde 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve bu kanuna bağlı çıkarılan yönetmelikler ile ilgili, kanunun hükümleri gereği işyerimizde alınması gereken İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda, tarafımızca hazırlanan “İş Sağlığı ve Güvenliği İş Yönetmeliği” ile “Fuar Katılımcıları, Kiracılar ve Alt Yükleniciler için İş Sağlığı ve Güvenliği Kılavuzu” yetkili çalışanınıza teslim edilmiştir.

TÜYAP Fuar Merkezlerinde 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun_19.Maddesinde ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4. Maddesi (a) ve (b) fıkrası kapsamında çalışanların yükümlülükleri konusunda bir takım düzenlemeler yapılmıştır. 6331 sayılı Kanununun 4. maddesi uyarınca; işverenin genel yükümlülüğü kapsamında, Fuar merkezlerinde yapılan çalışmalara yönelik risk analizi hazırlanarak; çalışanların karşılaşılabileceği tehlikeler ve riskler tespit edilmiştir.

Belirlenen risklerle ilgili gerekli önlemler alınmış ve alınmaya devam etmektedir. Çalışanların gerekli konularda eğitim ve bilgilendirilmesi gerçekleştirilmiş, risklere karşı her türlü tedbirin alınması kararlaştırılmış, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik koruyucu ekipmanlar çalışanlara dağıtılmış ve iş sağlığı ve güvenliğine yönelik organizasyonlar yapılmıştır.

İlgili kanunlardan kaynaklanan yükümlülüklerimiz tarafımızca yerine getirilmiştir.

6331 sayılı Kanununun 23. maddesinde “aynı çalışma alanını birden fazla işverenin paylaşması durumunda işverenler; iş hijyeni ile iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin uygulanmasında iş birliği yapar, yapılan işin yapısı göz önüne alınarak mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulması çalışmalarını koordinasyon içinde yapar, birbirlerini ve çalışan temsilciler riskler konusunda bilgilendirir.” düzenlemesi nedeniyle tarafımızca işyerinde iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılan çalışmalarla ilgili olarak tarafınıza bilgi ve belgeler sunulmuştur. 6331 sayılı kanununun 23. maddesinde “Birden fazla işyerinin bulunduğu iş merkezleri, iş hanları, sanayi bölgeleri veya siteleri gibi yerlerde, iş sağlığı ve güvenliği konusundaki koordinasyon yönetim tarafından sağlanır. Yönetim, işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden diğer işyerlerini etkileyecek tehlikeler hususunda gerekli tedbirleri almaları için işverenleri uyarır. Bu uyarılara uymayan işverenleri Bakanlığa bildirir.” düzenlemesi bulunmaktadır.

Mevzuattaki düzenleme uyarınca koordinasyon yönetim yükümlülüğümüz bulunmaktadır. Bu sorumluluğun yerine getirilmesinde işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden fuar merkezlerinde bulunan diğer işyerlerinin çalışanlarını etkileyecek tehlikeler hususunda gerekli tedbirleri almaları için işverenleri uyarır yükümlülüğümüz bulunmaktadır. Bu yükümlülük uyarınca; işyerinde İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izleme, denetleme görevimizi yerine getireceğiz. Yetkili kurullarımız tarafından yapılan izleme, denetleme görevi sırasında tespit edilen uygunsuzlukların giderilmemesi halinde söz konusu uygunsuzluklarla ilgili olarak 6331 sayılı Kanununun 23.maddesinin son fıkrasından kaynaklanan sorumluluğumuz, konu gereği yapılmak üzere tarafımızca Bakanlığa bildirilecektir.

6331 sayılı Kanununun gerek işveren olarak ve gerekse aynı Kanununun 23. maddesinden kaynaklanan sorumluluklarımız nedeniyle; işyerinde iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izleme, denetleme ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlama yükümlülüğümüz müşterek olarak bulunmaktadır. Bu yükümlülüğümüzü yerine getirmekle görevli, iş sağlığı ve güvenliği kurulumuz görevlilerince yapılan izleme ve denetleme görevleri sırasında tespit edilen uygunsuzluklar, tarafınıza tek taraflı olarak tebliğ edilecek olup; derhal giderilmesi gereken uygunsuzlukların giderilmesi, derhal giderilemeyecek olan ve süre verilen uygunsuzluklarında verilen süre içerisinde giderilmemesi, bu uygunsuzluklardan kaynaklı kaza ve zarar oluşması halinde, uygunsuzluğun düzeltilmesi yükümlülüğü tarafınızca giderilmesi gerekli yükümlülüklerden olduğundan, söz konusu uygunsuzluk bildirimimizin Türk Ceza Kanununun taksirle işlenen suçları bakımından ihmali, sorumluluğumuzu ortadan kaldıracığı konusu tarafınızca şimdiden kabul edilmiştir.

TÜYAP YÖNETİM SİSTEMİ DESTEK DÖKÜMANLARI
FUAR KATILIMCILARI, KİRACILAR VE ALT YÜKLENİCİLER İÇİN
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KILAVUZU

İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izleme, denetleme ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlama yükümlülüğümüz kapsamında, iş sağlığı ve güvenliği kurullarımız görevlilerince yapılan izleme ve denetleme görevleri sırasında tespit edilen uygunsuzluklar neticesi; kaza ve zarar oluşması halinde gerçekleşen zararlar ilgili olarak 5510 sayılı Kanununun 13. maddesi kapsamında iş kazalarında, aynı Kanununun 21. maddesi uyarınca müşterek sorumluluktan kaynaklanan kusur oranı tarafınıza rücu edileceği, müşterek sorumluluk dışında sorumluluk halleri için ise tarafımıza kusur sorumluluğu yüklenmeyeceğini bu belge ile ibraz edilerek, tarafınızca da kabul edilmiştir.

Yine aynı şekilde iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izleme, denetleme ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlama yükümlülüğümüz kapsamında, iş sağlığı ve güvenliği kurullarımız görevlilerince yapılan, izleme ve denetleme görevleri sırasında tespit edilen uygunsuzluklar neticesi kaza ve zarar oluşması halinde; 6089 sayılı Türk Borçlar Kanunu sözleşmeden doğan işveren sorumluluğu ve haksız fiil sorumluluğu çerçevesinde açılan maddi ve manevi tazminat davaları bakımından kusur sorumluluğumuz müşterek mesuliyetler açısından rücu edilecek, diğer durumlarda ise kusur sorumluluğumuz söz konusu olmayacağı tarafınızca şimdiden kabul edilmiştir.

Tarafımızca belirlenmiş riskler dışında, tarafınızca tespit edilmiş risk olmadığını, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin alındığını, alınması gereken önlemler hakkında bilgilendirildiğinizi, işyerinde gerçekleşecek bir kaza ve zarar olayında, bu konulara ilişkin yükümlülüklerimizi yerine getirdiğimizden, sorumluluğumuzun doğmayacağı tarafınızca şimdiden kabul edilmiştir. Söz konusu düzenlemeler tüm çalışanlar, alt işverenler ve çalışanları ile kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanlar ve kiracı fuarlar için uyması gereken iş sağlığı ve güvenliği kuralları belirtilmiştir. Bu kişiler 4857 sayılı İş Kanunu 2. maddesi kapsamındaki tanımlara uyan işçi–işveren ve alt işverenler, 5510 sayılı Kanun kapsamında 4(a) ve 4(b) çalışanlar ile 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 393. maddesi kapsamında hizmet sözleşmesi ilişkisinde bulunan kişilerdir.

Bu kapsamda işyeri alanında çalışan tüm işçilerin 6331 sayılı Kanununun 19. maddesinden kaynaklanan yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu konuda denetim ve izleme yükümlülüğü bu işçilerin–çalışanların ve işverenlerinin yanı sıra tarafımızca da yapılacaktır. Çalıştırdığı kişiler bu kurallar hakkında bilgilendirme yükümlülüğü işverenlere ait olup, bu yükümlülüğün tarafımıza düşen kısmının yerine getirilmesi nedeniyle kuralların bilinmemesi ve uygulanmamasından doğabilecek kaza ve zarar oluşması durumunda, kusur sorumluluğunun müşterek sorumluluk kısmında bu konuda sorumluluğumuzu yerine getirdiğimizden rücu hakkımız olduğu şimdiden tarafınızca kabul edilmiştir.

SÖZLEŞMEYİ YAPAN TÜYAP YETKİLİSİ

BİLDİRİMİ ALAN

Adı - Soyadı : _____

Yetkilisi veya vekilinin Adı - Soyadı : _____

Tarih, Kaşe ve imza : _____

Tarih, Kaşe ve imza : _____

NOT: Bu taahhütname sözleşme eki olup, sözleşme ile birlikte imzalanacaktır.